

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉZSI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A kelepce.

Budapest, január 13.

(C.) A délafrikai harcér újra lekötötte az általános figyelmet. Az 1899-iki véres karácsony-ünnepek és a múlt évi tavaszi küzdelem után úgy látszott, mintha az, ami még ezután következhetik, már csak egy nagy hősiesség haldoklás lesz, a fuleros, brutális győztesnek diadal-ordítása, egy porba tiport nép utolsó jajkiáltása! Ahol szív van, mely a szabadságért dobog, ahol lelkesedés van, mely becsüli a tántoríthatatlan kitartást, ott e hosszú háboru kitérése óta, a kisbátor boer nép mellett foglaltak állást. De végre úgy fordult a kocka, ahogy a szakértők jóslata szerint fordulnia kellett. Kétszáz ezer angol agyonnyomta a kis népet és az orosz-lángszívű *Cronje* tábornok megadása óta a délafrikai harcérnek nagyobb, fontosabb hadműveletekről alig volt szó. Úgy látszott, hogy a katonai operációknak vége volt és az angoloknak többé más feladatuk nem lesz, mint hogy a veszedelem utolsó szikráit eltáposszák és egy jól befejezett üzlet nyereségét bezsebeljék. A transvaali pusztákon alig durrant még el néhány lövés és a szegény boeroknak agg elnöke kolduszsákkal vándorolt Európába, hogy részvétet keltsen ott, ahol szív nincs és hogy segítséget kérjen onnét, ahol irigylve ugyan, de egyuttal félve is tekintettek Angolország siker sakkhuzására. Szegény *Krüger* elnök! Tövises uton haladt, de midőn ő keservesen és hiába sirt-riált, fegyverfogható barátai odahaza új burokat kezdtek pengetni és újabb táncra kényszerítették ellenfeleiket.

A boerok mellett való rokonszenv az európai népek szívében sohasem múlt el, de elnémult igenis a katonai események iránt való érdeklődés. Mi jöhetett még, mikor két-

százötvenezer angol katona a kis boer nép utolsó jajkiáltását is megfajította? A temetőnek csendje, a reménytelenség tompa hallgatása. A nagy közönség a boerokkal szimpatizált ugyan, de a most kezdődő guerillaháborúról, mint másodrendű eseményről alig volt tudomása. Egyszerűen nem érdeklődött — mert nem ért rá. Egy derék nép eltemetésére készült, de arra már nem számított, hogy a holtak is újra feltámadhatnak.

Ez a csoda pedig megtörtént. Nem is csoda azoknak, kik az úgy természetes fejlődését szakértő szemmel kísérték.

A boer első sorban parasztember és csak második sorban katona. A katonáskodásra még mindig van ideje, és nézete szerint a leghiresebb angol generális nem ér annyit, mint a legsoványabb ökreinek egyike. A pardebergi katasztrófa után beállott a tél és a boerok csordáinak már nem volt legelőjük. Vándoroltak tehát nyugodtan, úgy, mint mások béke idejében szoktak az ekvinokciális vidékekre, nem törődve az ellenségnek vérontás nélkül kivított diadalmával. Mintha azt gondolták volna, hogy hisz azokra a szegényekre is kerül a sor, ha először marhaink és lovaink jóllaktak. Transvaalban ezen időtájtban majdnem csak az asszonyok és a gyermekek maradtak otthon és a harcos boerok összes száma akkor talán alig huszezerre rugott. Az angolok urra lettek Oranijában is, Transvaalban is és lord *Roberts* kéjutazásra készült, hogy az angol világ minden zugában hirdesse fájának erejét és ellenállhatatlanságát. De még ez időtájtban sem terjedt az angol uralom az annektált országokban messzebbre, mint a katonai helyőrség ágyuinak lőtávolságáig. Az angolok mint büszke, keményszívű hódítók viselték magukat ugyan, de a boer farmerek, a vissza-

maradt asszonyok és gyermekek hallgatva szenvedtek és — reménykedtek. „Jön a tavasz, jönnek a mieink is!” És a tavasz jött, a messze-messze pusztákon és a hegység szakadékos lejtőin új gyepek fakadtak. A tavasszal pedig a boer nép kemény harcossai is visszatértek csordáikkal, lovaikkal, biztosan lövő puskáikkal és főleg — régítántoríthatlan bátorságukkal. De a visszatért hősök még sem voltak azonosak azokkal, akik egy év előtt sorba álltak az angol hadsereg ellen. Tanultak katasztrófaikból és az elszánt parasztokból ügyes katonák lettek. Megtanulták a nyári hadjáratban, hogy nem elég védelmi állást foglalni, egy támadást visszaverni, és aztán a jó Istent dicsérni és — szabadságra menni. Megtanulták a hadműveleteknek titkát, tudniillik, hogy az egyes taktikai siker nem ér semmit, ha a győző nem ért hozzá, hogy azt stratégiailag kibaszálja; hogy csak a folytonos üldözés, a szakadatlan támadás vezethet eredményhez; hogy a pihenésnek, a szünetelésnek egy hadjáratban csak akkor van helye, ha fizikai erőnk azt határozottan követeli, vagy — ha a hadi cél tökéletesen el van érve. Megtanulták mindazt, és míg az óriási angol hadsereg az annektált országban kormányozott, kegyetlenkedett, és jó részben lustálkodott, megfoghatatlan ügyességgel és gyorsasággal betörték *Fokföldre*, ott olyan szituációt teremtett, mely az angolok részére még sokkal veszélyesebb, mint az a helyzet, melylyel lord *Roberts* találkozott, mikor éppen egy év előtt a főparancsnokságot átvette. Akkor is a boerok a Fokföldnek egyes északi és keleti részeit megszállták, de e területek közt és *Fokváros* között egy hatalmas angol hadsereg állt, melyet lord *Roberts* erős kézzel organizált és melylyel később a vasutak segítségével okos módon operált. Most pedig

REGENY.

A rajongók.

— REGENY —

Itta: STEPNJÁK.

(44)

Erősen képviselve volt a társaságban a déli elem, s csakhamar egy ukrániai dalért könyörgöttek.

Vulits beleegyezett.

— Mit énekeljek? — kérde Andrejtől, aki mellette ült.

— Amit legjobban érzel, — felelt.

Vulits bólintott.

Levetette kabátját s kissé távolabb állott a társaságtól. Rövid ideig gondolataiba mélyedve, komolyságszülte, komor arccal állott, azután dalolni kezdett. Félíg csukott szeme valahol a messze távoltságban merengett, úgy látszott, hogy mélyen meghatotta a dal. Azért érezte, hogy Andrej szeme rajta függ, hogy bámulja, hogy csodálja. Ez ösztönözte, ez izgatta a leányt s ez adott dalainak különös báját. Egyike volt ez a régi ukrániai kozákdaloknak. A nagy délkeleti kereszt-háboru korából. Egy ballada a fiatal kozákról, aki elbuzsuzik szeretőjétől, hogy a hitelenek honába vonuljon s kiszabadítsa szenvedő társait a török fogságból.

Vulits nem volt képzett énekes, ámbar ropant nagy tetségsége volt. Hangja betöltötte az irt. A szoba négy fala közt szinte bántotta a fület az ereje. Ha csak tanult volna, sokra vihette volna. Hanem nincs az a tanítás, amely jobban megtanította volna hazája dalaira. A nép között született, a végtelen rónaságban, ahol ezek a fájdal-

mas-bus nóták termettek. Ugy énekelte azokat, ahogy csak a nép tudja énekelni és hangja andalítóan bájos volt, amint Isten szabad ege alatt hangot hang után küldött a fenséges némaságba, a végtelen rónaságba.

Hallgatósága semmiképpen sem buzdította. Egyedül Masa sugott oda *Botcharov*nak, hogy soha sem hallotta még ilyen szépen énekelni Annikót, mint ma. Vasilij fejét kezére támasztva, mereven nézett a tűzbe, Andrej, hogy jobban hallhassa s egyedül lehessen, kissé távolabb telepedett le.

A leány nem láthatta a sötétben, csak érezte, hogy hol van. Amikor befejezte a dalt, feléje fordítá kipirult arcát. Könnyű ugrással mellette termett. Rendkívül szép volt gyönyörű ukrániai ruhájában. Derék helyett két-piros himzessel borított bő, fehér inget viselt. Ove körül tekert hosszú piros szalag lógott le rövid sötétkék szoknyájára. Sötét hajába szalag volt fonva s szabad nyakát néhány sor korall díszítette.

— Az ember szívesen harcolna a török ellen, csakhogy így énekeljek meg, szólt Andrej, ahogy ma este énekeltek.

— Tetszett? Ugy örülök! Neked énekeltem, suttogta, s rólad is szól az egész. Biztos vagyok benne, hogy barátaid láncait neked is sikerül eltépned, amint az én kozákomnak.

— A te érdemed is lesz, Annikó, — felelt Andrej — hiszen éppoly részed van benne, mint nekem.

— Nem, mi asszonyok nem vehetünk részt a kozák tetteiben, s nem osztozhatunk a kozák diésőségében, — szólt szinte bánatosan hangon a leány. Mi csak lovakot zablájt tarthatjuk, s elhozhatjuk nektek a kardot és puskát. Hanem azért nem zúgólunk; már ennek is örülünk, tette hozzá vigabban.

Szeme valami belső tüztől csillogott, egész arca életörömet sugárzott. A különben hallgatag

leány ez este merő vigság volt. Ragyogó, tréfás kedélye mindenkit fölélevenített.

A vacsora igen vig és igen rossz volt. Vasilij ugyanis, aki roppant óvatos és vigyázatos volt, ahol arra semmi szükség nem mutatkozott, csak éppen a döntő pillanatban nem kavarta fel a kását. Ez természetesen megközmösödött. Azután Vulits indítványára a tűzön ugráltak át. Maga Annikó előbb Andrejjal, azután Vatajkóval, majd ismét Andrejjal ugrált. Azután annyi bájjal és melankóliával énekelte el „A hold” című ukrániai szerelmi dalt, hogy Vasilij már-már sirva fakadt. Amikor pedig kőngörgött neki, hogy kezdje újra, a legvigább nótába fogott, amelyet csak ismert. Egyike volt ez az ukrániai vig nótáknak; csak úgy szikrázott benne a széles jókedv. Olyan ez a nagy-oroszok vadul csapongó dalaihoz képest, mint a fülemile csattogása a viharhadár süvöltéséhez képest.

Nagy élvezetet talált abban, ha kénye-kevére szerint játszhatott hallgatói érzelmeivel. Örült, amikor látta, mint derül fel hirtelen Vasilij képe, mint lóbálja kezét, mint rándul meg óles válla, mintha csak táncra akarna perülni.

Hanem az ő szíve nem osztozott a vigságban, amelyet másokban ébresztett. A vig nóta mind szomorubb s szomorubb lett. Végre is elhagyta ereje: zokogás fojtogatta torkát s az utolsó vig hang nyomorúságosan letört. Csak nagy nehezen bírta elfojtani könnyeit. Kis távolságra leült s többé nem lehetett rábírní, hogy daloljon. Az este hátralevő részében alig egy-két szót szolt, egyetlen óhaja volt, hogy mielőbb egyedül lehessen.

Az a letört hang az összes jelenlevők közül egyedül Andrejnak árult el valamit; nem, mindent. Már el volt készülve valami hasonló felfedezésre. A leány nem elég óvatosan őrizte a titkot, amely szívét égette.

Nem volt több kétség. A leány szerette őt. És ő mit adhatott cserébe a legnagyobb kincsért,

ez a hadsereg az anektárt két országban óriási területen szétszórva áll, magában a fokföldi tartományban alig van rendes helyőrség és a vasutak jó része, melyen a kétszáz ezer angol részére az össz-szükségletet szállítják, a boerok kezében van.

Segélykiáltások hangzanak Fokföldről az óceánon át Angolországba, Ausztráliába és Canadába. Csapatokat, lovakat, ágyukat kérnek — de hiába, mert nincs. Emberanyag elég volna ugyan, pénz is, hogy embereket vásárolhatnának, de abból már ugyanis *tulcságos* sok van Délafrikában és a mi kellene: rendes, kiképzett csapatok tisztekkel és alisztekkel, az nincsen Angolországban sem, a gyarmatokban sem.

Az, ami tavaly az angolok főelőnye volt, a rettenetes tulerő, a kétszáz ezernyi hadsereg, most komoly nehézségeket okoz. Egyguerrilla-hadjáratban egy oly óriási hadsereg, melynek óriási, de nehezen fedezhető szükséglete is van, ólomsúlylaval nehezíti meg a hadvezér működését. E hadsereg most Transvaalban nélkülöz, tényleg mozog és az állítólag meghódított országok még sem merik elhagyni, hogy háta mögött támadt ellenfele ellen forduljon, mert attól fél, hogy e pillanatban a múlt évi küzdelmek gyümölcseit elveszíti. Fokföldön pedig, ahol most egy kis tizezernyi, de jól kiképzett hadseregére volna szükség, ott alig áll katoná és nincs kilátás arra, hogy az angolok képesek volnának a legközelebbi hetekben ily hadsereget előteremteni.

Tehát úgy áll a dolog, hogy az angolok a hadjáratnak ez új fázisában a hollandusok jóakarására vannak utalva. A boerok számításukkal, hogy a hollandusok tömegesen fognak hozzájuk csatlakozni, tavaly is kudarcot vallottak. A távolból nehéz volna megítélni, vajjon nem akartak-e, vagy nem mertek-e felázadni. Az utóbbi valószínűbb. Lehetséges, hogy most sem mozdulnának. Ez esetben az angolokra nézve a mostani veszélyes helyzet csak átmeneti. Ha azonban a hollandi elem most az egyszer tömegesen és határozatlan állást foglal boer testvérei mellett, akkor egészen alapos kilátás van arra, hogy a hősies nép függetlenségét és hazáját visszanyeri. Sőt *többré* is.

BELFÖLD.

Wlassics Gyula Bécsben. Bécsből telegrafálják: dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert ma Rajner és Lipót Szalvátor főhercegek magánkiballgatáson fogadták.

Az új Nemzeti Színház.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 13.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület díszterme ma zsufofalig megtelt az egyesület tagjaival, kiket a Nemzeti Színház ügyében összehívott rendkívüli közgyűlés hozott össze. Az első padsorokat a magyar mérnöki és építési kar közkeszegei foglalták el. Ott láttuk Hieronymi Károlyt, Hauszmann Alajost, Schulek Frigyeszt, Alpár Ignácot, Pártos Lajost és körülültük az újabb gárdát. Cziegler Győző elnök megnyitva az ülést, elmondotta, hogy az egyesület elnöksége december hó 27-én feliratot intézett a miniszterelnökhöz, melyben arra kérte, hogy ne engedje megvalósítani azt a tervet, mely minden magyar technikusnak az arcába kergeti a vért. (Tetszés) Az elnökség ezt a feliratot a saját kezdeményezésére intézte a kormányelnökhöz, függetlenül az egyesülethez tartozó építész mozgalomtól. Időközben 25 tag kivánságára rendkívüli közgyűlést hívott egybe. Tegnap este megjelenélen a közgyűlést megelőző értekezleten, kapta a miniszterelnök értesítését, melyet felolvás.

108,802

I.

A Magyar Mérnök és Építész-Egyletnek.

A múlt évi december hó 27-én 291. sz. a. kelt fölterjesztésére melyben panaszoja, hogy az új Nemzeti Színház tervei idegen építészeknél rendelkeztek meg, értesítem az együletet, hogy a midőn engedélyt adtam arra, hogy a budapesti új Nemzeti Színház terveinek elkészítésével a bécsi Fellner és Helmer-cég bizassok meg, ezen elhatározásomban korántsem a hazai érdemes építész-kar iránti bizalmatlanság vezetett, hanem tisztán és egyedül azon gyakorlati szempontok bírtak döntő befolyással, melyek ugy az építkezés lehető gyors keresztülvitelének biztosítása végett, mint főleg a modern színpadi technika vívmányainak előlése tekintetében mérlegelendőek voltak.

A szem elől nem téveszthető pénzügyi tekintetek s a szűkes-főváros közönségének az egyület előtt is ismeretes állástoglalása következtében ugyanis le kellett mondanom arról, hogy az új színház szabad téren építésékül s így a Pannónia-szálló társaságában és a Nemzeti Színház építésénél kiválóbb építészeti művészi szempontok, melyek megoldásánál a magyar építész-kar joggal támaszthatna igényt, hogy pályázatra fölhevessék — nem lépnek előtérbe. S így a súly főleg arra helyezendő,

hogy a színház a modern színpadi technika minden vívmányának felhasználásával ugy a közönség kényelme s joggal támasztott igényeinek, valamint a kiválóan fontos tűzbiztonsági követelményeknek is egyaránt megfelelhessen. Ezen okból járultam hozzá, hogy az ékképp körvonalozott földadatnak lehető gyors megoldása azon általános elismert hírnevű cégre bízassék, mely ezen a téren, mint specialista a színházépítés technikájában, nagy gyakorlati és gazdaság tapasztalatokkal rendelkezik, és ezt hazánkban is több kiválóan sikerült színház építésével bebizonyította.

Előre is kijelentvén, hogy az építkezés kivétel nyilvános pályázat után kizárólag hazai erőkre bízni s ugy e munkálatoknál, mint a már benyújtott tervek előzetes megvizsgálásánál az egylet hathatós közreműködését kikérni szándékozom.

Budapest, 1901. évi január hó 11.

Szöll.

A leirat felolvasását egyes helyeken a derűtlenség és a zugolódás kitérősei szakították félbe és a hangulat izgatott volt, amikor Cziegler Győző befejezte a felolvasást. Azután felkérte az egyesület tagjait, hogy szóljanak hozzá a dologhoz. Az egyesületnek ugyanis eddig az volt az elve, hogy befejezett tényeket nem igyekezik megmásmítani, hogy így odiumot ne keltsen. Ez az első eset, mikor az egyesületnek szakítani kell ezzel az elvvel, mert ezt megkívánja a magyar műszaki kar becsülete, melyet most súlyosan és a lehető legkiesésesebb okokból sértettek meg. A miniszterelnök leirat minden sora azt árulja el, hogy a miniszterelnököt tévesen informálták. Kétségtelen, hogy ha erre hivatott szakértők felvilágosítással szolgálnak, a miniszterelnök nem zárkóztatik el a magyar mérnökök és építésszek kívánsága elől. Nem szabad megengednünk, hogy idegen építésszek téves információk alapján tukmálják rá tervüket a nemzetre!

Dörgő éljenzés és viharos tapsfogadta az elnök szavait, amely csak akkor csillapult le, mikor Hieronymi Károly, a volt belügyminiszter, emelkedett szólásra. Mindenekelőtt megállapította, hogy mikor az egész nemzetet áthatja a magyar munka, a magyar ipar érvényesítésének az eszméje, akkor kétszeres a sértés, amelyet a terv a magyar műszaki karon elkövet. Ma már nem szűkülődik olyan szellemi erőben, kiket a külföld elismerése is versenyképeseknek tart.

Az Operabáznak csak a jövédelmzőség szempontjából vannak hiányai, de ezeknek nem Ybl mester az oka, hanem okai azok, akik az Operabáz programját ráerőszakolták. Jó program alapján a hazai művészek is legalább oly jól megoldják a földadat, mint a külföldiek. De biggdattan kell eljárni, és csak így és esetleg személyes érintkezés után ismertetni meg a miniszterrel a magyar technikusok álláspontját. Köszönetet mond az elnöknek az eddigi érélyes eljárásért és javasolja, hogy a továbbiakat minden utasítás nélkül bizza a közgyűlés a választmányra.

egy nő lelkéért? Pusztán hálát s barátságot... s ezzel mit kezdjen szegény feje?

Eleinte igyekezett magát rábeszélteni, hogy felfedezése fáj neki. Hanem jól tudta, hogy nem ugy van. Vannak emberek, akiknek különösen érzékeny, finom természetük van. Ezeket a szerelmi csalódások gyöngéd vonalomra indítják a nők iránt. Andrej nem ezekben tartozott. Tania iránti szerelmében csalatkozva, akarata ellen is bosszura készült minden nő ellen. Most is kegyetlen megaláztatás volt első érzése. Ki volt engesztelve a megaláztatás, ami férfini büszkeségén esett. Arra a tudatra, hogy ez egy hajszállal sem teszi boldoggá, csak később ébredt. Most büszkeségnek s megaláztatásnak érezte magát.

A városba együtt kellett menniök. A társaság a kapunál szétszóródott. Andrej és Vaszilij ajánlkozott, hogy hazakísérik a leányt. Ő azonban erőlyesen visszautasította őket, nines szükségése kíséretre, magától is hazatért.

Mikor Andrej nem engedett, megharagudott. Andrej és Vaszilij hazatértek fogadjukba. Itt legnagyobb csodálkozásokra levél várt rájuk, a lépesőház asztalán. A szolgálatban levő pinér a padon aludt. Felköltötték, és azt a felvilágosítást kapták, hogy távollétkü alatt az inas, abból az „irodából”, ahol Andrej hivatalosan délelőtti-jeit töltötte, itt járt, s itt hagyta ezt a levelet. Nyílt levél volt. Nehány sor volt rá írónál rossz helyesírással, durván firkálva. Arra kérétk Andrejt, hogy holnap tizenegy helyett tízkor menjen irodába.

A hír csak Zinától származhatott s azt jelentette, hogy valami történt. Fontos ok nélkül Zina nem változott a megszokott rendben.

NEGYESIK FEJEZET.

Új terv.

A találkozás a nyilvános kertben délelőtti volt. Kiützte Andrej már félórával a kitűzött időpont előtt ott ült a rendes padon, egy félreeső sötét-ut mentén. Amikor meglátta a fák közt Zina világosbarna ruháját, elébe sietett.

— Mi történt? — kérdezte.

Zina nem felelt rögtön. Eppen akkor sétált el mellettük egy ur. Egyideig hallgatva mentek egymás mellett. Zina arca komoly és gonderhelt volt; valaminek történnie kellett. De mi lehet az?

— Nos hát? — kérde Andrej, amikor már senki sem hallhatta őket.

— Mindennek vége! — felelt, szemébe nézve, Zina. — A börtönörök fölfedezték az alagutat.

Andrej rémülve állt meg.

— Felfedezték?

— Mult éjjel. Ott a padon mindent elmondok.

Leülték Zina kedvence padjára. El volt zárva a sétálótkól s mégis látni lehetett mindenkit, aki arra járt.

Itt a fiatal asszony röviden elmondta, hogy mint esett a dolog. Kunitzin éppen leszállt az alagutba, hogy kivájjja az utolsó pár lábujj földet, amikor veszekedés támadt a foglyok között. Kártyáztak s az egyik játékos esalt. A vesztes bieskával nekirentett és vállon szurta. A zaira beszaladtak az örök. Kunitzin éppen hogy ágyba ugorhatott, hanem a kijáró fedelét tisztességesen visszailleszteni nem volt ideje. Az egyik ör megbotlott benne s a kijáró fel volt fedezve.

Andrej egész elbeszélése alatt figyelmesen nézte ugyan Zinát, de hogy mit beszélt, arról kevés fogalma volt. Az egyetlen tény, amit tisztán látott, az volt, hogy a tervük oda van.

— Tessék a halogatásod gyümölcse! — kiáltott fel szemrehányóan.

Borzasztó levertségében nem fogta fel a megjegyzés kegyetlen igazságtalanságát.

— Ha nem vagyunk ilyen óvatossak, még sokkal rosszabbul járhatunk volna, felelt Zina nyugodtan. Ha a börtönörök Zuekat utján megörrolnak valamit, tőrbe esalhatták volna mindannyjunkt. Most csak újra kell kezdenünk.

— Ugy hiszem, harmadszor, — tette hozzá Andrej — duzzogva.

— Nem. Ötödször. Ezelőtt már három tervbe fogtunk és három tervet kellett földadnunk.

— Mi a legközelebbi huzásunk? Marad valami tenni valónk? — kérdezte Andrej. Nagyon igyekezett nyugodtnak látszani.

— Majd csak merül fel valami. Várunk kell... Talán Boris is ajánl valamit... Legrosszabb a dologban, hogy fogytán van a pénzünk.

Hosszú szünet következett. Ki-ki magának tartotta meg gondolatait.

A esendet Zina törte meg.

— Azt hallottam, hogy a közvádlót Szent-Pétervárról utasították, hogy siettesse Boris prér. Ez egy bírósági hivatalnok felelőségétől tudta s Andrejnek már szokásból is elmondott minden újsgót.

— Miből áll? — kérdezte Andrej.

— Semmi különös. Új kihallgatás lesz. Ez az egész.

Andrej agyán egy eszme villant át.

— A börtön területén hallgatják ki őket, vagy máshová viszik?

— A városba kísérik őket, — felelt Zina. — A vizsgáló-bizottság méltóságán alulnak tartja áldozatai után szaladni. A foglyokat őrizet alatt viszik a tanácssterembe, ahol kihallgatják őket.

— Hátha utközben kísérelnek meg a szökte-tést? — szölt Andrej, Zina felé fordulva a padon. A fiatal asszony csodálkozva nézte.

— Egy nagy város utcaján? Világos nappal? Eszednél vagy?

— Nem ajánlok határozottan ilyen tervet. — Csak agyém, de nem árt meg kissé gondolkodni rajta. Nem tudod, mekkora lehet a kíséret?

— A multkor négy zsandár kísérte őket.

— Csak négy! Nem is olyan rossz, mintsem gondoltam.

Kezdte védelembe fogadni a tervet s váltig bizonyítgatni, hogy nem éppen olyan veszélyes dolog nappal a nyílt utcán támadni a rendőrökre. Ha tényleg megtönnék, fél perc alatt eldől a kérdés vagy jobbra vagy balra. Nem is lesz idő arra, hogy tömeg verődjék össze. Idegenek minden valószínűség szerint az első lövésre elkotródnának.

(Folytatása következik.)

Jámbor Lajos azt kívánja, hogy a választmány számoljon be ismét a közgyűlésnek, hogy mit végzett. *Alpár Ignác* a közgyűlés köszönetét fejezi ki Hieronyminek lelkes és energikus felszólalásáért és indítványát elfogadásra ajánlja.

Erre *Cziegler Győző* elnök kimondja a határozatot, hogy a közgyűlés a további teendőkkel a választmányt bizza meg és az elnökség nevében azt a kijelentést teszi, hogy a közgyűlés nem fog csalódní bizalmában, mert mindent el fog követni, hogy az ügyet győzelemre juttassák.

Lelkes éljenzés és tetszés közben zárta be ezek után a közgyűlést *Cziegler*, akit tünnetőleg ünnepltek.

HIREK.

Budapest, január 13.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Január 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról ídejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Ferdinánd fejedelem látogatása.** Nis-ből látogatott: *Ferdinánd* bolgár fejedelem Szófia felé útaztatva a szerb királyi pár látogatására ma délután ideérkezett. A pályaúdváron Sándor király, az összes miniszterek a skuptina küldöttsége és nagy közönség várta a fejedelmet. A két uralkodó üdvözlése, akik egymást ismételtelen megölték és megcsókolták, rendkívül szíves volt. *Ferdinánd* fejedelem Sándor király oldalán a konakba hajtatott, hogy a királynénál tiszteletét tegye. A konakba vezetve uton a két uralkodót a közönség szíves ovációkban részesítette. *Ferdinánd* fejedelem este 6 órakor tovább utazott Szófiába.

— **Lukács Béla emlékének.** *Richter* titkos kormánytanácsos a párisi világkiállítás német birodalmi kormánybiztos, *Lukács Béla* ravatalára szintén koszort helyeztetett. A koszort a német irodalom színeit viselő szalag díszíti.

— **Főúri vadászat.** Gróf *Schönborn-Buchheim* Károly, a munkácsi és b.-sz.-miklósi hitbizományi uradalmak majoreszkója, hosszabb tartózkodásra beregvári kastélyába érkezett. Onnan rendezői vadász-társával, gróf *Salmal* és báró *Jeszenský* Istvánnal, nagyszabású vadászkirándulásait Szolyva, Hárstfalva és Polna folyókára, amelynek rengetegeiben különösen nagy farkában tartózkodnak a legszebben kifejldött vaddisznók. A mult hét végén egy ilyen vadászat alkalmával tizenkét vaddisznót ejtettek zsákmánynul.

— **Szaktanácskozmány a belügyminiszteriumban.** *Sáley* Sándor miniszteri tanácsos, a belügyminiszteri rendőri ügyosztály feje, január 21-ikére a belügyminiszteri tanácskozmányt hívta meg, mely a petróleum és más ásványolajok kezelésére vonatkozó miniszteri rendelet megállapításával fog foglalkozni. Az értekezletre több szakértő hivatalos, köztük *Szerbovszky* Szaniszló és dr. *Szily* József tüzoltó-főparancsnokok.

— **Uj postahivatal.** A budapesti m. kir. posta-és távroszgatóság a Zólyom vármegyei *Radin* községben 1901. évi január hó 16-tól kezdve új kir. postahivatalt létesített. Az új postahivatal postautalványokat csak 1000 koronáig követhet. Kézbesítési körletébe pedig *Radin* községben kívül *Farkasfalva*, *Garamszeg*, *Petöfalva*, *Alk-* és *Felső-Habók* községek, *Ekehesár*-puszta és *Ortály* telep osztatnak be. Ezzel egvidejűleg megszűnik a farkasfalva-pályaudvar postahivatala.

— **A magyarosodó Rózsahegy.** *Rózsahegy* városa, mely alig pár hét előtt határozta el, hogy az ottani gimnázium mellé 78.000 korona költséggel internátust létesít és ezzel megteremtette az ott tanuló től anyanyelvű ifjak megmagyarosításának leghatékosabb eszközét, ujabban ismét bizonyítékát adta áldozatkésztségének. A csaknem csupa től polgárokból álló képviselőtestület ugyanis, *Szmeccsányi* Arisztid líptől főispán közbenjárására, elhatározta, hogy Rózsahegyen 28.000 korona költséggel magyar tannyelvű népiskolát állít.

— **Házasság.** *Primóczy Szentmiklóssy* Béla, a tornaljai járás főszolgabírája, január 19-ikén vezeti oltárhoz felső-kubini és semjénalvi *Kubinyi* Géza országgyűlési képviselő leányát, *Kubinyi* Rózsá kisasszonyt.

— **A Dunáról.** A téli időjárás következtében a Duna összes mellékfolyói tenéگی befagytak. A Tisza eredetétől fogva Titelig be van ivagya s a jégpáncél oly erős, hogy az egész vonalon kocsikkal járnak rajta keresztül. A Junán a jég Pozsonyban Komáromban. Budapesten szilárdan áll. Itt a fővárosban a víz annyira apadt, amire már évtizedek óta nem emlékeznek, mai magassága ugyanis 1-3 centiméter. A jég áll ezenkívül Pakson, Mohácson, Újvidéken, Zimony alatt, Pancsován, Báziason, s csak Drenkován meg Orsován zajlik.

— **Keresd az asszonyt.** Nemcsak az igaz, hogy minden megnyert és elvesztett csatának asszony volt az oka. Az asszonyoknak ennél nagyobb szerepük van a világ sorában, mert minden mentésre szoruló bűnösnek is asszonyi varrtak a nyakába. Lopja el valaki az angyalok könyvét, biztosan kimentik vele, ha ráfogják, hogy asszony van a dologban. Mert az asszony megszépíti a bűnt s ahol csak gaszgató lát az ember, egyszerre csodásan enyhít momentumok fakadnak, ha az örökké keresendő asszony megjelenik a bűn mögött. Egy huszárőrhadnagy, *Dióssy* Viktor, váltót hamisított, kasszát rabolt s olyan közönséges gonosz praktikákkal élt, melyekért minden halandót meg szokás vetni. Így merőben megvetni azonban nagyon bajos valakit, csak úgy egyszerűen kidobni a tisztességesek sorából. Valami mentő okot ilyenkor ki kell fundálnia a jótételeknek s mivel az asszony a legbiztosabb mentő eszköz ilyenkor, a *Dióssy* főhadnagy esete mögött ime fölbukkan egy szőke, francia nevelőnő, aki hipnotizál, aki csábos mosolygással törbe csalja az ifju leventét, sőt hogy a dolognak kellő értéke legyen, illetékes helyen is a kis francia nevelőnő hírtelen olyan észbontó szépség, hogy szegény főhadnagy urnak tisztára elmegy az esze s beszámíthatlan állapotban írja alá a váltóra a más nevét s lopja el az élelmező iroda kasszáját.

Szegény asszonyok, kiket mindig keresni kell a bűnök mögött s ha nem találunk benneteket, szőke hajatoknál fogva ráncigálnak elő, hogy férfi bűnt palástoljatok!

— **Feesegő főpincér.** A *Dining Car* egy volt főpincér, aki a vasuti étköző kocsikban beutazta széles e világot s aki fáradságos munkájával nagy vagyont gyűjtött és *Verviers*ben telepedett le, szívesen meséltet élményeiről. Eldísekszik azzal, hogy a legtöbb koronás uralkodót és herceget kiszolgált a vasuti étköző kocsiban. Érdekes az, amit a borraivalókról beszél a volt főpincér. A kínai nagyurak olvasatlanul adják, a japánok is bőkezűek; az amerikaiak busás borraivalókat adnak; a franciák közül azok a legjobb vendégek, akik követelőzők; megboszántják a pincéereket, de meg is fizetnek érte. Az angolok több éppén olyan gyakori a lösvény, mint a bőkezű. A *verviersi* főpincézes volt főpincér különösen sokszor szolgált ki *II. Lipót* belga királyt, aki sokat utazik. Ő is, a belga hercegek is egy *Louis-t* adtak mindig a főpincérnek. Az orleansi herceg 25 frankot, az aumalei herceg 5 frankot, *Ferdinánd* bolgár fejedelem néha 20, néha 50 frankot adott borraivalóul. A német hercegek átlag 20 márkával jutalmazták a felszolgáló pincéret, az orosz nagyhercegek szintén 20 franktal. Egyszer *Kriggerrel* is utazott ez az indiskrétt főpincér és tíz frank borraivalót kapott Transvaal elnökétől. Nemsokára azután *Chamberlain*tól 80 centime-ot kapott a fáradságért, már *Saltisbury* sokkal bőkezűbb: két frank borraivalót szokott adni. A francia köztársasági elnökök közül a legbuszábban *Faure* fizette a felszolgáló pincéret: egyszer 100 frankot adott; *Carnot* 40 frankot, *Casimir-Périer* egy frankot szokott adni. *Loubet* sohasem ad kevesebbet egy franknál, de kétfőnél soha többet. Valóságos réme volt a vasuti kocsik főpincérének a *valaisi* herceg, mert ő mindig kísérőjére bizza a fizetést, ez az ur pedig — lehet, hogy a herceg tudtával — nem éppén bőkezű a borraivalóval.

— **Halálozás.** *Schlegel* *Lörinc* magyar államvasuti ellenőr-álmásnök 11-ikén meghalt *Csurig*ben, ötvenhat éves korában.

Szentkatolnai *Cseh* Gyuláné a kézdi járás főszolgabírájának neje meghalt harminchárom éves korában *Közvadásrhely*en.

Bárdossy József, 1848-as honvédfőhadnagy, Kemezes-Hőgyészen meghalt.

— **Hivatalos indiskréció Röntgen sugarakkal.** *Buenos-Aires*ban sajátos indiskrécióra használta föl a postahivatal forunk egyik legujabb találmányát, a Röntgen-sugarakat. *Páris*, *Bern*, *Berlin* s más nagy városokból *Buenos-Aires*ba érkezett levelekben esempezetet szimatoltak a postások s úgy győződtek meg a valóságról, hogy Röntgen-sugarakkal állapították meg a lepecsételt levelek tartalmát. Így azután rájöttek arra, hogy egy nap alatt nem keresebb, mint hatvan levélben aranyórákat, gyűrűket, láncokat és más, vámköteles ékszereket akartak becsempészni a ravasz levelezők — vámlétek nélkül. A hivatalos indiskréción, mely némileg megbolygatta a levéltitok sérthetlenségét, az lett az egy napi financiális eredménye, hogy az állam elkobozta az ékszereket és husz ezer dollár vámléteket hajtott be a címzettéktől. Az eljárás a vámpolitika szent-pontjából nem eshetik kifogás alá az bizonyos. Hogy azonban a levéltitok megsértése díszes dolog volt-e, az legalább is kétséges.

— **Északiakodalm.** *Rózsafly* (*Rosenbaum*) *Manó*, a „*Saphir* Six” kiadója, holnap ünneplő házasságának huszonötödik évfordulóját nejevel, született *Baller Bertával*.

— **Pusztai lelet.** A minap a lacházai kerület népszámláló biztosa borzalmas leletre bukkant a pesti határral szomszédos Csóka-Kató pusztán. A majorság lakházának szobájába lépvé, a tulipános lánán egy véres alakot látott. Kiszaladt a házból, hogy fellármázza a szomszédokat, de senki sem volt a közelében. A biztos erre *Lacházára* ment és ott az esetről a közséگی előjáróságnál tett jelentést, amely viszont a pest-vidéki törvénytörvényeket értesítette a dologról. A törvény-szék ma dr. *Szikszay* Sándor törvénytörvényes orvost küldötte ki a pusztára. Ott megállapították, hogy a halott *Devecsery* *Ábel*, a pusztának gazdája. *Devecsery* bár beteges ember volt, mégis magányosan édegélt a pusztán. A magával tehetetlen ember a napokban elaludt a lánán és megfagyott, a patkányok pedig időközben lábát-kezeit teljesen lerágták.

— **Az Északamerikai Egyesült-Államok lakossága.** Az 1900-iki népszámlálás szerint az Északamerikai Egyesült-Államok lakosainak száma 76.295.220 és így 189.-hez képest, mikor a lélekszám 63.069.766 volt, a szaporulat 13.225.464 vagyis huszonegy százaléka. A negyvenöt állam népessége 74.679.907, a hét területé 1.667.313; legtöbb lakossága van *New-York* államnak 7.268.009. Legkevesebb *Nevadá* 42.334; ez különben egyetlen része az Egyesült-Államoknak, melynek népessége az elmúlt tíz évben megfogyott. Még érdekesebbek a városokra vonatkozó számok. Ezek szerint 25.000-nél több lakossal bíró város van az Egyesült-Államokban 159, melyeknek összes népessége 19.694.625, vagyis az összes népességnek több mint negyedrésze a nagyobb városokban lakik. 1890-ben ugyanezen városok lakossága 14.855.489, 1880-ban pedig 9.933.927 volt, úgy hogy a szaporulat harminckét, illetve negyvenkilenc százalék. A mellett husz év előtt csak 75 olyan város volt, melynek lakossága a 25.000-et meghaladta, és így a közép és nagy városok száma is több, mint megkétszereződött. Oly város, melynek lakossága 200.000-nél nagyobb, 19 van; közülük háromnak lakossága a milliót is túlhaladja, ezek: *New-York*, *Chicago*, *Filadelfia*. Száz és kétszázézer közt 49 városnak van a népessége és így nagy városok dolgában az Egyesült-Államok a föld kulturálmái élén vannak; nincs is más nemzet, melynek milliós városa egyenlő több, 100.000-et meghaladó népességű városa pedig 38 volna. 50.000 és 100.000 lakosos város van negyven. A legtöbb nagy város az *Atlanti-Oceán* északi részén fekvő államokra esik, aztán jönnek az északi közép-államok, a déli közép-államok, a nyugati államok, és végül az *Atlanti-Oceán* déli részén fekvő államok.

— **Diákok és diákisszonyok.** *Midor* a párisi egyetem női hallgatói abbéli kívánságuknak adtak kifejezést, hogy hadd lehessenek ők is tagjai az egyetemi polgárok egyesületének, az *Association Générale des Étudiants*nak, a fiatal urak egyszerűen megtagadták kártársnők e kérelmének a teljesítését s azt mondták, hogy a női hallgatókról még csak tudomást sem vesznek. Így tehát a diákisszonyok kénytelenek voltak külön egyesületet alapítani és hosszúságú fáradsággal végre othont találtak a *Sociétés savantes* egyetemi helyiségében. Egy francia újságíró megintjevulta az egyetemi hallgatók vezetőit, hogy micsoda készítette őket női kollégáikkal szemben a hagyományos francia előzékenységet megtagadására. A diákok vezetői kijelentették, hogy kártársnők közt befolyásolva látták személyes szabadságukat s különben is a kissé szabad társalgás kellemetlen lett volna a hölgyekre nézve is. *Beaumier* most megtámaszta a *Journal des Débats*ban az egyetemi hallgatókat, hogy nem nagyon látszik meg magukviselőten és gondolkodásukon a klasszikus studium, mert úgy látszik fának a tisztességes hangu társalgástól.

— **A „hetes” szám babonája.** A számok között legnépszerűbb és leggyakrabban használt szám a *hetes* szám, amelynek nagyon régi már a használata. Kezdeté ott van a világtörténelemben, miután a biblia tanúsága szerint Isten hét nap alatt teremtette a világot, hét napja van a hétnek. A régi zsidó törvények szerint minden fontosabb dolog, ügylet megkötéséhez hét tanu kellett. A perzsák hitregyeje hétre teszi a világosság, a sötétség szellemeinek számát. A *Faust*-monda szerint is hét ördög viszi a löszerepet, a magyar némonda is hétre teszi a gelsei ördögök számát. Hét a világesodák száma; hét a világhatalmaké is. A régi görög bölcsek heten voltak, de az ősmagyarok vezérei is heten eszugattak vértüket a vérszerződéskor.

Az ezeregy éjszaka mondáiban hét nagy vezér szerepel. A német őseimél hét választó fejedelm volt, hét nemzetiségre osztott őseink népevalója. A bibliai *Faráó* szintén hét kövér és hét sovány tehénről, hét üres kaiszról álmodott. A jó egyiptomiakat is hét esapás látogatta meg, midőn *Mózes* népét szorongatták. *Mohammed* hét menyországot ígér hiveinek, ha jök lesznek a sártekn, de hét poklot is emleget, ha netalán megfellekednének páncsáiról. Rómát hét halomra építették. Homéroszért hét város versengett, *Thébenek* hét kapuja volt, hét számot ismertek a ré-

giek. Jákob hét évig szolgált Ráchelért s a midón becsapták, hogy csak Leát adták oda neki, még hét esztendő szolgált, hogy végre boldog lehessen Ráchel oldalán.

Salamon trónjának hét léposója és a jeruzsálemi nagy templom remek gyertyatartójának hét karja volt. Szent János jelenéseiben hét égi láng jelent meg.

— **Elveszett.** Tegnap a Kaplony-utcától a Koronahereg-utca—Szervita-tér torkolatáig húzódó útvonalon egy uri asszony elvesztett egy 2000 korona értékű fülbevalót, melynek közepén babszem nagyságu türkiz kő s körülötte 12 darab brillián van azsur foglalásban. A megtalálót főlkéri a károsult, hogy a függőt a főkapitányságnál illő jutalom ellenében adja át.

— **Hirtelen halál.** Danek János tegnap a Hungária-ut 111. sz. a. levő lakásán hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. — Ugyanígy módon halt meg Soós János Nagyiváros-utca 22. sz. a. lakásán. Mind a két holttestet az orvostani intézetbe szállították, hogy a halál okát megállapítsák.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!

(x) Klub-korcsolyák. Kertész Tódornál.

FOVÁROS.

(*) **Uj gyógyszerárak.** A tavalyi esztendő folyamán több gyógyszerész azzal a kéréssel fordult a belügyminiszterhez, hogy a VI-ik és VII-ik kerületben uj gyógyszerárakat megnyitására adna engedelmet. A belügyminiszter a kérvényeket kérelmükkel most mind a két kerületre nézve elutasította.

SZINHÁZ, ZENE.

— **Hóbertos Márta.** Nagyon gyorsan híre ment annak a rendkívüli sikernek, amelyet *Jászai Mari* asszony sa át magának és egy magyar író darabjának a *Vigszínház* tegnapi bemutatóján szerzett és színlítt megelt a nézőtér a mai második előadásra. A *Vigszínház* óriás méretű emeleti roskadásig voltak és a földszint padosrai és a páholyok is tele előkelő és áhítatos közönséggel. A pazaran nagy hatás, amely *Jászai Mari* tépelt szívű dalnát asszonya nyomán járt, egy kisebb igényű, minden modern idegességtől és agyaturtságtól ment darab levegőjében, megállítja az embert és gondolkozóba ejti azon, miért nem akad erős kezű, szárnyaló tehetségű egész ember, aki a talentumát, a vénját a tüneményes művésznő újabb repertóriumának szolgálatára szentelné. Más országban irodalom teremne egy ilyen egész szabású színész nézőjére, akinek szárnyain egy darab is, az írója is, szédítő magasra emelkedhetik. Komoly kérdés ez méltó arra, hogy az irodalmi körök és a színházak intézői egyaránt foglalkozzanak vele. És ha megvan az intézőkben és az átfogó tekintet, amely a közönség irányításában, az irodalmi áramlatok vezetésében és a legnemesebb kultusköz szolgálatában tudatosan épít a jövőendő számára, lehetetlen, hogy *Jászai Mari* szakadatlan gyarapodó nagyságával egy vonalban ne teremjenek írók is, akik diadalmukat az övével összekapcsolják. Ime egy szerény, egyszerű darab és a sikere, a hatás, amelyet kelt, a büvölet, amely alatt a címszerző megalkotója a közönséget tartja, szinte megdöbbentő. Az agg szerző legrészesebb fiatal álma se lehetett olyan ragyogó, amilyenné tette egy nagy ihletű színész néző darabja hatásának eleven valóságát. Meg fogja lepni *Jászai Mari*, aki erre a sikerre nem számított, nem készült, ha ezt a Mártát nagy stációnak tartjuk még az ő tüneményes pályáján is. Sőt merjük mondani, hogy a mártusznak, a ténésnek, a tuláradó örömmek és az emésztő fájdalomnak, a szerető megalázkodásnak és a követelő felülkerekedésnek, mindannak a szenvedésnek, amelylyel egy husz esztendő gyötrelében összezuromt anyaszív terhes és annak az örjögő örömmek, amelyet a felszikkadt fájdalom első megváltása támaszt, — ennek az egész regiszternek olyan megragadó új hangjait hallatta, hogy a közönségből valóságos új szenzációkat tudott kiváltani. Mondják, hogy a művésznő a *Vigszínházban*, mielőtt helyét a Nemzeti Színház színpadán újra elfoglalná, még egy nagystíliú szerepet kreál *Tolstoj* darabjában, amelynek a büvölete alatt van ő maga is. Nem tudjuk, milyen akcentusokat tartogtat egy oly alkalomra, amelyet ő maga is nagyra tart. De bizonyos az, hogy a publikum a legmélyesebb megindultsággal, megröndülve és szédülve hallgatta ma is és ünnepelte a nagy színházi esték minden külső jelével, roppant tapsokkal, sok, sürű kihívással, leme egy-élfelvonásos darab, egy öreg ember munkája. A Hóbertos Márta után egy kedves vigjáték, a *Szálka* ment másodsor, utána *Makai és Heltai* poétikus aprósága következett. *Csillag*

Teréz és *Hegedüs* pompás játékán, ragyogó humorán szélesre vált a közönség jókedve. Időnkint olyan kacagások fakadtak fel, hogy szinte rengett bele a ház. Nagy gyönyörűséggel hallgatták *Makai és Heltai* kis darabjának kedves, tisztá jelenését is. (—)

— **A medve másodsor.** *Csehov* kis vigjátéka, melyet a péntek esti bemutatón a Nemzeti Színház közönsége oly kedvezően fogadott, holnap este kerül másodsor színe, egyidejűleg a Bölcsővel, amelynek minden eddigi előadása telt házat vonzott. A két darab közül először játsszák *A bölcsőt*, utána *A medvét*. Az előadás, mint rendesen, fél nyolcokor kezdődik.

— **A győri színház új igazgatója.** A győri városi színházat pályázat mellőzéseivel három egymásután következő esztendőre *Balla Kálmán*, a nagyváradi színház főrendezője és színész-egyesületi tanár kapta meg. *Balla Kálmán* ez idén október 4-én kezd meg *Győrött* működését egészen újlag szervezett társulattal.

— **Hangversenyek.** *Kleeberg Clotild*, a hírneves párisi zongoraművésznő, Concert populairejait pénteken, január 18-án tartja meg a Royal-teremben. *Kleeberg* érdekes műsora a következő: Bach d-moll verseny, Kullak átírásban, Schubert Impromptu G-dur, Mendelssohn Presto op. 7., Chopin h-moll Szonáta, Beethoven Rondo g-dur, Schumann Papillons, Liszt Chant Polonais, Saint-Saëns les cloches de las Palmes, Chaménade Léonjéna. Godard des ailes.

— **Messchaert János** amsterdami énekes dalestét rendez szerdán, január 23-án a Royal-teremben. *Mig* Budapestben a világhírű művész egyetlen hangversenyt ad. Sokoldalú kívánságnak engedve *Messchaert* ez idén vegyes műsort fog bemutatni, amelyekben *Händel*, *Havdn*, *Schubert*, *Langen-Müller*, *Wolf Hugo*, *Schumann* és *Löwe* mesterműveiből vannak darabok.

— **Színészvándorok vizsgálója.** A *Vigszínház* színésziskolájának növendékei kedden, január 15-én délután 3 órakor tartják meg ez évben az első vizsgálati előadást a *Vigszínházban*, a sajtó képviselői és meghívott vendégek előtt. Ez a kalommal *Rónaszék* Gusztáv tanár vezetése alatt a *Falusiak* és a *Szarka* vigjáték kerülnek színe. Rézdi vesznek az előadásban *Ormós Karolin*, *Várdai Jolán*, *Somló Margit*, *Kaposi Juliska Gyáriás Dezső*, *Murányi Miklós*, *Kereszturi Antal* és *Acz József* II. éves növendékek.

— **Magyar szerző külföldön.** A nálunk csak nemrég rendkívüli sikerrel előadott *Makray-dalok* január 8-án *Milanóban* egy művész-estélyen kerültek bemutatásra. *Makray László* dalszával szenzációs sikert ért el; az összes előadott dalokat egy milánói zenekiadó elővív feltételek mellett azonnal meg is vette. A dalok között legnagyobb sikere a *Gretchen am Spinnrad*-nak volt, amelyet frenetikus tapsviharral fogadott a közönség.

— **Henschel fuvaros Párisban.** *Hauptmann* *Gerhardt Henschel fuvaros* című színműve február elején kerül színe *Párisban*, az *Antoine*-színházban. A darabnak *Voiturier Henschel* lesz a francia címe.

— **Novellák a Casa Goldoniról.** *Novelli* *Ermete*, a hírneves olasz színművész, levelet írt a napokban egy német újsághoz, amelytől a *Casa Goldoni* bukásának a híre kiindult, hogy színháza nem bukott meg, de minden várakozásán felül virágzik. Most már teljesen biztosítva látja azt a tervét, hogy a *Casa Goldoni*ban megalapíthatja az első állandó olasz színházat. *Novelli* március közepén fejezi be a színház évadját, a szűn külföldi vendégkörutra meg a *Casa Goldoni* társulatával. Április első felében a *bécsi Raimund-Theater*nek lesz vendége.

— **Filharmonia.** Az ötödik filharmoniai hangversenyt szerdán, január 16-án esti 1/8 órakor tartják meg a *Vigadó* nagytermében *Kerner István* vezénylete alatt *Lamond* *Frederik* zongoraművész közreműködése mellett a következő műsorra: 1. *Beethoven* VIII. színoh (f-dur); 2. *Csajkosszky* zongoraverseny (B-moll) előadja *Lamond*; 3. *Hersfeld* „Szerenád” vonós hangszerre (kézirat először); 4. *Weber* „Euryanthe” nyitány.

— **Művésznagyságok Eldorádója.** *Newyorki* újságok írják, hogy *Gran*, a híres amerikai impresszárió és a *Metropolitan Opera* igazgatója, még sohasem ízetett olyan nagy tiszteletdíjat az Amerikában vendég-szerelő művésznagyságoknak, mint az idén. *Jean de Reszke*, az ismert lengyel származású tenorista, 2450 dollár fellépési díjat kap esténként s negyven ilyen fellépése van biztosítva. *Melba* asszony szerény 1200 dollárral, *Tamira* asszony 1000 dollárral kegytelen bééréni, míg *Nordika* asszony az egész évadra 60.000 dollárt kap. Van *Dyckának*, a bécsi opera volt tenoristájának, 1000 dollár. *Reszke* *Eduárdnak*, (a tenorista testvére, aki baritonista.) 700 dollár. *Scotti* baritonistának 500 dollár fellépési díja van esténként. Ezeket a horribilis összegeket *Gran* ur, természetesen úgy bírja meg, hogy egy páholyának előadásánként száz dollár az ára. A többi jegy ára, természetesen a páholyéhoz van mérve.

— **Vidéki színezet.** *Miskolcon* a színtársulat tegnapi adta elő először a *Képeslejtőt* című boházatot. A jelen volt szerzőket *Barthos Andor* és *Hódy* *Lajos* ovációban részesítette a közönség. *Erdélyi* *Lajos* szép dalait háromszor is el kellett énekelni *Ragányi* *Lizának* és *Csakának*. A szereplők közül még *Vihary* és *Breznay* tündek ki.

— **Hangverseny a Telefon Hírmondóban.** Házi hangversenyt rendez ma este a *Telefon Hírmondó* az előfizetők szórakoztatására. A hangverseny, mely fél 9 órakor veszi kezdetét, közreműködnek a következők: *Körösi* *Gizella* és *Kacziány* *Viola* úrnék, *Eöri* *Szabó* *József*, *Strósz* *Árpád* és *Weinbaum* *Keresztély* úrak. A hangverseny műsora a következő: 1. Addio mia bella Napoli, dal, éneklő *Eöri* *Szabó* *József*. 2. Wagner: *Aria* a *Tannhäuserből*, éneklő *Körösi* *Gizella*. 3. *Aria* éneklő *Strósz* *Árpád*. 4. Kötlemény, előadja *Kacziány* *Viola*. 5. *Sajut* a *La Russia*. *Fantasia*, fuvola előadja *Weinbaum* *Keresztély*. 6. *Verdi*: *Nagy kettős* az *Arcos* *báthól*, éneklők *Körösi* *Gizella* és *Eöri* *Szabó* *József*. 7. Dal, éneklő

Strósz *Árpád*. 8. *La Traviata*. *Fantasia*, fuvola előadja *Weinbaum* *Keresztély*. 9. *Wanda*: *Rózsa* és *Pillangó* dal, éneklő *Körösi* *Gizella*. 10. *Midón* anyám kelbén viselt még... Dal, éneklő *Eöri* *Szabó* *József*. 11. Dal, éneklő *Strósz* *Árpád*. 12. *La sonnambula*. *Fantasia*, fuvola előadja *Weinbaum* *Keresztély*. A koncert végetével 10 óráig érdekes híreket olvastat fel a *Hírmondó*, azután 11 óráig még cigányzene lesz hallható a kagylókör kerületén.

A közönséghez.

A *Budapesti Napló* minden előfizetője megkapta már az ingyenes balesetbiztosításáról szóló kötvényét. A *Mannheimi Biztosító Társaság* magyarországi vezérképviselőisége baleset által okozott halál és rokkantság esetére kétezer koronát, vagy a baleset mérvének megfelelő összeget biztosít január 1-től kezdve a kötvénytulajdonosoknak, illetőleg a *Budapesti Napló* előfizetőinek.

Ujnonnan belépő előfizetőink az előfizetési díj beérkezése után tüstént kézhez kapják a kétezer koronáról szóló balesetbiztosítási kötvényét. A biztosítás az előfizetési díj postára adását követő déli tizenkét órakor kezdődik és az előfizetés lejártá után való nap déli tizenkét órájaker végződik.

A *Budapesti Napló* ingyenes balesetbiztosítása, miként a kötvény hitelesen tanúsítja, kiterjed mindennemű halált vagy rokkantságot okozó balesetre, amely a biztosított akár otthon, akár utcaközben, hajón, kocsin, vonaton vagy hadgyakorlaton éri.

Az előfizetés ténye Budapestén nyugtával, vidéken feladóvenyennel igazolandó. Ezeknek az igazolványoknak a megőrzése ajánlatos. Ha elveszne egyik-másik, a *Budapesti Napló* kiadóhivatala egy levelezőlapon nyilvántartott kérésre szívesen állít ki díjtalanul másolatot.

Baleset esetén, mely vagy halált vagy rokkantságot okozott, táviratlag vagy expresszlevélben célszerű a jelentést megtenni a *Budapesti Napló* kiadóhivatalának.

A *Budapesti Napló* előfizetőinek a *Mannheimi Biztosító Társaság* magyarországi vezérképviselőisége (*Fényes* *Miklós* igazgató) másnemű baleset-, betörés-, szállítmány-, szavatossági és üveg-biztosításnál öt százalékos engedményt ad a rendes díjtáblázatához képest.

Ujnonnan belépő előfizetőinknek díjtalanul megküldi a kiadóhivatal a *Budapesti Napló* 1901-re szóló árszemes kiállított naptárát.

MŰVÉSZET.

□ **Palóczy Antal** a párisi kiállítás épületeiről. A *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet*ben ma este *Palóczy* *Antal* a párisi kiállítás épületeiről tartott felolvasást. Szerinte a kiállítás épületeinek szemképrázta külső megjelenésében az építő művészet, mint a ház művészeté illette diadalát. A párisi világgkiállítások fényes eredményének titka abban rejlik, hogy mindig a városban helyezték el. Párison kívül nincs más város, mely ezt tehetné, tán egyedül Budapest ha a *Lágymányost* rendezik be kiállítási térnek. Közül 110 hektárt tett, épp tiszteresét az első, 1855 évi kiállításnak. Az elrendezés ízlés szigorú szimmetrikus monumentáliság mellett a részletekben a festői szempontokak legtagabb tért engedte. S bár a vas az összes kiállítási csarnokok és szerkezetek anyaga, az összes ideiglenes épületek külsejében mind kőarchitektúrát láttatnak. Kő és annak szerugatmai a gipsz, a stucco, majolika és fayence az épületek külső kiképzésének anyagai, amelyek feldolgozásával a monumentálisnak látogat mindentüreltértek. A nagy csarnoképületek mind követelik az emlékszerűséget. Előkelő pompa, szép ritmus a vonalozásban, helylyel-közeli a csoport felosztás kiemelése erősebb tömeg alakítással és gazdag ékítéssel, amelyhez egyes helyeken monumentális falfestmény is járul, oly nagy erőtel és hatást kölösöt-

nőznek e palotáknak, hogy szinte feledték a látványosság céljára való rendelkezésüket. Az előadó vitetett képekkel illusztrálta előadását az épületek részletes ismeretése más alkalmára maradt.

□ **Koronás sorsjáték a Múcsarnokban.** A Képzőművészeti Társulat által rendezett koronás sorsjáték húzása esütörtökön, január 17-én délután 4 órakor lesz a városi Múcsarnokban. A koronás sorsjegyekből eddig 514 darab kelet és így a társulat 500 koronát fordított két nyereségtárgy vásárlására. Első nyereseményül Szlányi Lajos „Törészet” című, — második nyereseményül pedig Gergely Imre „Virágos rét” című olajfestményét vásárolta meg. A sorsolásban csak az eladott sorsjegyek száma vesznék részt.

□ **A Munkácsy-szobor.** A Munkácsy-szoborra a Múcsarnoknál eddig bejelentett adományok összege 28.439 koronára rug.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A norvég és svéd államkapcsolat története.**

Szász Zsombort, aki ezt a szép nagy tanulmányt megírta egy Kolozsvártól megjelent vaszkis kötetben, a *Budapesti Napló* közönsége már ismeri. Éveket töltött Norvégiában s tapasztalatait nekünk küldte el olyan részletekben, amelyekkel mi tárcarovatunkba illesztettünk bele. Azok közé az erős fejű emberek közé tartozik, akiknek megbántás az, ha tulságosan szabadjára ereszti a pennát a kritika, amikor a dicsőretről van szó. Elég az, hogy tiszta, világos agyu ember, aki a karakterisztikusat látja meg a dolgokban s ha képet vázol róluk, plasztikussá, érdekessé tudja formálni a tárgyat. Szóval: nem csak gondolkodni tud, hanem írni is, amivel pedig éppen minálunk sok van mondva. A mi irodalmunkban ez a két fogalom két külön világ, amely csak különös kiválasztottakban válik egygyé. Fontos az is ennek a fiatal írónak a jövődjére nézve, hogy bár föl nem áldozza a szigoruan tárgyilagos szempontokat a népszerűségnek, azt látja és azt írja meg, ami bennünk, a publikumot, különösen érdekel. Ez körülbelül azt jelenti, hogy csupa olyan könyvet kapunk ezután is tőle, ami — ezen a téren — szegényes irodalmunkban igazán szükséget jelent. Ez a munka is azok közül való, amelyek hiányoztak mindezekéig. Egy másik államkapcsolat, amiben sokkal nagyobb mértékben meg van őrizve mind a két állam függetlensége, mint a mi kötelékünkben. A magyar politikusra, abban a közjogi tultengésben, amiben mi élünk, tanulságosabb olvasmány alig kínálkozhatnék. S félek kimondani, de ugy van, hogy ez a könyv éppen a maga tárgyilagosságában valóságos kincsésbánya a függetlenségi politika számára. A lehetősége van föltüntetve benne egy olyan államkapcsolatnak, amilyen köztünk és Ausztria között mindez ideig a legerélyesebben megnyilvánult nemzeti akarattal szemben is csak az ideál meg, valami, ami a jövődjében valaha talán elkövetkezik, ma azonban csak jámbor óhajts. Azért mondom, hogy az ellenzék számára különösen értékes a könyv, mert sok olyan követelés jogosultságát bizonyítja be, amelyek ellenében ma még, a viszonyok kénszerítő hatása alatt, merev álláspontokra kell, hogy helyezkedjenek a kormányok. Ilyen kérdés például a nemzeti hadsereg kérdése, amelyet a norvég és svéd államkapcsolatban képesek voltak megővni a közönségség s okvetlenül a védő erő javára, mert rokonszenvesebb tették ez által a nemzetek szemében a hadsereget s nem hívták ki egyik ország föltékenységét se a másik ellenében. Ami pedig nálunk tagadhatatlanul napirenden van. Természetes — és ezzel a szerző bőségeen foglalkozik — hogy ennek a két kis országnak az egymáshoz való viszonya olyan területen, amely az európai harci vonalból jóformán kiesik, más elbírálás alá kell, hogy essék, mint például a mi birodalmi kapcsolatunk, azonban az összehasonlítás elkerülhetetlen s tagadhatatlan az, hogy az a kapcsolat sok tekintetben tökéletesebb, mint a miénk. S ha enyit elismertünk, el kell ismerni azt is, hogy sok olyan konzekvenciát vonhatunk le a Szász Zsombor könyvből, amit javunkra fordíthatunk. — Beesés munka, tükre annak, hogy a békességes fejlődésnek békességes politika az alapfeltétele s hogy azok a nemzetek képesek a nagy produktóra, amelyeknek legjobbait, a kivételes nagy talentumokat nem fogja be taposó malmába a sok, napról-napra megújuló, örökké elintézetlen és mindig égető kérdés, a folytonos védekezés egy másik szerződő fél terjeszkedése ellen. A könyv ára nyolc korona és Stein János könyvkereskedésében Kolozsvártól kapható.

(Th.)

○ **Jótekönyveiu felolvasások.** A bécsi gimnázium tanári kara a gimnáziumi itjusági segítő egyesület javára felolvasásokat rendez. A felolvasások műsora i következők: dr. Boros G.: A magyar regény fejlődése. Bodnár L.: Az idegrenszer működése. Walton R.: A magyar dráma fejlődése. Pandur J.: A testi nevelés. Pásztor I.: A csillagászat kezdetei. Illés I.: Nevelés a régi görögöknel és rómaiaknál. Szendrői J.: Erdély anyarkora.

○ **Legényavatás.** Tizenöt novella sorakozik egymás mellé ezzel a címmel egy esinos kis kötetben. A belletrista, akinek szó van a könyvről, *Pakos József*. Fiatal ember, a tehetsége most bontakozik ki szépen, csöndesen. Az írási jó olvasmányok, érdekesek, színesek, itt-ott mélyebben járó gondolatokkal, szóval, olyan értékek, amelyek elbírják a kritikát. A szerzőnek, mindenképp föl kell emelni, van mondanivalója és van koncepciáló képessége. A stílusa egyszerű, mentes a modorosságoktól, az erőltetettebb utánzásoktól és ez a diszkrét egyéniség feledtetni velünk, hogy nem jár mindig ösméretlen utakon. Elbeszéléseinek miliője a falu, a maga békés, egyenes gondolkodása naiv embereivel, ártatlan leány-lelkeivel. Elég jól látja az író az alakjait és bizonyos dolog, hogy további munkássága kifejleszti majd a tisztább látását is. Mindenképpen biztató uvertúrja a Legényavatás egy figyelemreméltó tehetség izmosodásának.

○ **Magyarország tisztí oim- és névtára** megjelent 1901-re. Immár a huszadik évfolyamban van a statisztikai hivatalnak ez a kitünően összeállított tájékoztatója. Ára 12 korona. Kiadja a magyar királyi statisztikai hivatal.

○ **Uj Magyar Szemle.** Dr. *Blaskovich Sándor* és *Ámbros Zoltán* kitünő havi folyóiratának legutóbbi száma érdekes taftalommal jelent meg. A cikke között különösen kiváló értékű gróf *Teleki Sándor Az angolok Kínában* című külpolitikai tanulmánya. A kitünő szerző nagy skaktudása, finom judicioza és előkelő stílusa hatalmasan domborodik ki ebben az értékes tanulmányban. *Jegyzetek közlekedési politikánk bírálatához* a címe az első cikknek. *Emlékeések Póterfy Jenőre, Shakespeare és a mai színpad* (Hevesi Sándortól) s *Cleopatra* (Bernáth Dezsőtől) az egyéb cikke címei. *Rákosi Viktor* regényfolytatásán kívül, folyik *Flaubert Bovarynéja*. Gazdag *Értesítő* rovattal végződik ez a szám.

○ **Szorgalom.** Képes ifjúsági hetilapot szerkeszt ilyen címen ifj. *Bige György*. Kövön nyomott a kis kis újság, amelynek a pártolásával jóteleményt művel mindenki. A kiadóhivatal Dob-ute 49-ik szám alatt van, előfizetési ár egy óra 60 fillér.

○ **Hamis legenda.** Kisebb koncepciójú regényt ír ez címen *Pintér Akos*, akinek nemrégiben dicsőitük meg egy kötetét. A regény alakjai felkeltik az olvasó figyelmét és a mese mindvégig érdekes. Beesés írói kvalitásokkal eleveníti meg a szerző azt az erkölcsi felfogást, amely az akciót mozgatja. Erőtelmes munka ez a könyv. Grill kiadása; ára 3 korona.

○ **Magyar Köztisztviselő.** A *Magyar Köztisztviselő* legutóbbi száma érdekes tartalommal jelent meg. A tartalmas közlőnyt dr. *Mohár Gyula* és dr. *Detre László* szerkesztik.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Műnök és Építész Egyesület) e hó 19-én egytelmes szakulés tart, melynek tárgya: *Zselinsky Szilárd* előadása a budapesti pályaudvarok áthelyezéséről és az ezzel kapcsolatos kérdésekről.

(A F. M. K. E. övnevelési gyűlése.) A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, mely *József főherceg* védnöksége alatt már tizennyolc éve nagy nemzeti missziót teljesít a Felvidéken január 8-án tartotta meg övnevelés közgyűlést Nyitra, *Thuróczy Vilmos* cs. és kir. kamarás emökléte alatt. Az igazgató választmány örvendetes tudomásul vette az övnevelésnek *Clair Vilmos* föltátrak által előterjesztett jelentését, amely szerint az egyesület 1900-ik évi bevételé 18 000 koronával kedvezőbb az előirányzott összegnél. Uj tagokul 1900-ik év szeptember óta 123-en léptek be, köztük 5 alapító, 8 örökös, 41 rendes és 68 pártoló tag. Nagy lelkességgel fogadta a gyűlés az övnevelésnek azt a jelentését, hogy a F. M. K. E. gyűlések, amelyek alig három hónapja kerültek a közfalgalomba — máris 838 koronát jövedelmeztek az egyesületek. A Vörösmarty-ünnepély sikeres rendezéséért a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet fejezte ki az ünnepély védnökeinek, *Thuróczy Vilmos* főispánnak és *Bende Imre* püspöknek, *Thuróczy Vilmos* és *Balás György* honvédszerecsenek, mint a rendezőbizottság övnevelésnek, valamint a rendezőség tagjainak dr. *Kosztály Miklós* vármegyei főjegyzőnek, dr. *Andray Sándor* polgármesternek, *Csitlaghy György* kerületi anyakönyvi feljegyzőnek, dr. *Stravinsky* zsidó ügyvédnek és *Clair Vilmos* föltátrak. Az egyesület törvényhatósági választmányainak működéséről, valamint a könyvtárak és daloskörök szervezéséről szóló övnevelési előterjesztést a gyűlés végül helyeslő tudomásul vette.

(A Nemzeti Szövetség) zentai hülygibizottsága, az övnevelő *Solyomosi Mikosevits* Etelka uróvelő élen, 12-én, Zentán az övnevelés javára fényes estét rendezett. A változatos műsort *Orbán Károly* fögművész tanár övteles felolvasása vezette be, mely után *Heisler Ferenc*, dr. *Levács Mór*, *Mészáros Lajos* és *Rasch Emma* urnök kitünő nyolkezes zongorajátéka következett. Ezután a *Heilbrunné Boros Bella* urnő *Schwarz Gyula* ur kíséretével népdalokat énekeltek és a dr. *Lovassy Andorné* zongorán adott elő magyar dalokat, amelyek magukkal ragadták a közönséget. Végül *Rasch Emma*, *Heilbrunné Boros Bella*, *Sztádné Gyula*, *Turkovich Emil*, *Mezei Elek* és *Braun Soma* előadták *Andrácsky Jenő* *Katonásán* című egytelvonsos vigjátékát *Braun Soma* ur ügyes rendezése mellett. A sikerült estély

és utána következett táncvigalom, mely az intézeteknek 300 koronát jutaltott, a reggeli órákig együtt tartotta a közönséget.

FARSANG.

(A Fortuna jöteköny asztaltársaság február 2-ikán a Sas-kőr disztermében jötekönyveiu zártkörű táncestet rendez.

(Az övnevelés tüztöltők bálja. A budapesti övnevelés tüztöltőtestület, mint minden évben, az idén is bált rendez saját segélyalapja javára. A zártkörű táncmulatság, amelyen résztvesznek a főváros övnevelő tüztöltői, február 9-én lesz a terézvárosi kaszinó disztermében. A rendezőség a hölgyeket érdekes és művészi kivitelű táncrenddel fogja meglepni.

SPORT.

* **Jégsport.** A tisztviselőtepi torna-egyesület igazgatósága a népléti jégpályára vátozatos sorozatú állapította meg a korszolya-versenyeknek és jöveünnepélyeknek. Január 12-én és 15-én társas táncok és játékok a jégen, este a tükörteremben teázás, a jéges család hölgytagjai által felszolgálva. 17-én korszolya-verseny, 20-án tombolaestély, 24-én korszolya-verseny, 26-án pedig jémezés-jöveünnepély.

* **A Magyar Athletikai Klub** folyó hó 19-én este 6 órakor rendkívüli közgyűlést tart a Nemzeti Lovarda első emeleten levő termében, melyre a klub tagjait az övnevelés ez uton meghívja.

* **Aradian.** *Rohonczy Gida*, a népszerű sportman, aki olyan végtelen hálával övez mindenkit, aki a turfon való szerencsében közreműködik, a derék öreg *Aradian* szerezte most vissza ménesének, *Ezer-mester* apját, mely eddig az osztrák kormányhoz volt tulajdona. *Aradian*, amely különben egyike a legkiválóbb pedigréjú lovaknak, pár évvel ezelőtt már bérben volt *Rohonczy* Gidának, s ezalatt adta a török-beesés ménesnek *Ezer-mestert*, ez idő szerint legjobb három éves lönggastányt megvennie, mert egy-két elsőrangú lovat adhat még a passzionátus sportmannek. Mindenesetre érdekes lesz, ha majd *Ezer-mester* legközelebbi édes testvére megjelenik a pályán; nincs kizárva, hogy lesz olyan, mint a mostani egyik Derby-favorit.

* **Az ulovas versenyek határnapja.** Most állapította meg az Uriovasok Szövetekezete ez idej versenyek terminusait. A szezon e szerint igen korán kezdődik az idén: március 31-ikén Alagon s így a sportmaneknek rövidebb telük van, mint valaha volt. A megnyitó nap után április 2., 4., 7., 8., 11. és 14-ikén folytatódik a tavaszi meeting. Majd Pozsonyban lesznek az ulovas versenyek május 2. és 3-ikán; az ezt követő alagi meetingnek már szerencsétlenebb az időpontja, mert június 6., 8. és 9-iki időpontja egybeesik a bécsi Derby-meetinggel. Az alagi július 4., 6. és 7-iki versenyeket a siótki követi július 13. és 14-ikén; majd szeptemberben megint Alagon lesz verseny, és pedig 8., 10., 12., 14. és 15-ikén, míg a szezont záró novemberi meetinget, főszámában a *Drig Hunt* steeplechasezel, november 3. és 5-ikére tűztek ki.

* **Letört bookmaker.** Vigasztalására szolgálhat a fogadóknak, hogy manapság nemcsak ök tőrnek le, hanem egyszer-máskor némely bookmaker is beadja a kücsöket. Így *Ehlers* szomorú vége után most *Brandner E. G.* mondott le a bookmakerság gyönyörűreiről s vonul vissza a csöndes magánéletbe. Visszavonulásával most már csak három bookmaker marad, *Hörner*, *Dobrin* és *Lackenhacher*.

* **Bécsi tónus a turfivilágban.** *Silberer Viktor* lapja a szokásos bécsi tónusban intöz támadást a Magyar Lovaregylet ellen. Többek közt azt akarja bebizonyítani, hogy a Magyar lovaregylet tönkretesz az egész versenyügyet azzal, hogy rövidebbnél rövidebb versenyeket ír ki nem hogy törlőnl propozícióból s régi rövid versenyeket. A *Sportélet* érdekes cikkben felel a támadásra, számszerű adatokkal bizonyítván be, hogy ugy, mint mindenben, Bécsnek most sincs igaza. Számszerű összeállításból kitünik, hogy Bécsben 23-ál több versenyen „nyuzzák” a kétéveseket, mint Budapesten, s hogy az összes versenyeket, egybevetve a Budapesten elődülő 211 sikversenyvel, az álagos volság 1508.06 méter, míg a Bécsben elődülő 254 sikversenynek csak 1410.63 méter az átlaga. Szóval kiderül, hogy most sincs igaza Bécsnek, hogy az a magyarfaló sportujság csak azon dühösködik, hogy a Magyar Lovaregylet a turf terén Bécsből teljesen magához ragadta a vezérserepet.

* **A monacói nagy díj.** *Nizzában*, mint táviratunk jelenti, ma dől el szokatlan nagy érdeklődés közt a 40 000 frankos monacói nagy díj. A 4000 méteres akadály-versenyben *Owala*, mely a minap harmadik lett a monte-karói díjban legyőzte *Fadré*, az akkori győztest, a 3-ik pedig *Dragman* lett. A verseny eredménye meglepetés számba ment. A totalizátor 10 : 87-et fizetett, helyre: 10 : 20, 20, 38.

VIDÉK.

— (Veszprémege közigazgatási bizottsága)
legnap tartotta meg januári rendezését Veszprémben, dr. Fenyvessy Ferenc főispán elnöklése alatt. Az ülésen csaknem teljes számban jelen voltak a bizottsági tagok, kik Takács Adám árkázi elnöknek a vármegyei árkászokról előterjesztett jelentéséről, mely a megyei árkászok példás működéséről tett tanúságot, valamint Kolosváry József alispánnak, a közigazgatás egyszerűsítése tárgyában tett jelentéséről elismerést és köszönetet szavaztak. Szabó Imre országgvülei képviselő, a veszprémi vasutközlekedés tekintetében, a vármegye érdekeit kielégítő kedvező csatlakozások tárgyában feliratot indítványozott, mit a bizottság el is határozott. Végül megalakították az 1901. évre a közigazgatási bizottság albizottságait.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Megszökött sikkasztó.** Dr. Szentkirályi Sándor nyiregyházi ügyvéd az ottani árpenztárból Hudák Károly városi tisztí ügyész kezéhez kiutalt 6800 koronát felvette s azután megszökött. Anyiregyházi törvényszék a megszökött sikkasztót körözeti.

§§ **Gróf Ráday András és Terényi Irma.** A budapesti büntetőtörvényszéknek ismert két alakja volt gróf Ráday András és a szép szöke Terényi Irma. Mindkettő ellen számtalan büntényben folyt a vizsgálólat, sőt a gróf le is volt tartóztatva. Ahg hogy szabadlábra került, Terényi Irmával együtt kiszökött külföldre. Hosszas boljonygás után Párisba vetődtek s itt egy ékszerész, Kófi Filippót csapták be több ezer frank erejéig s azután oman is megszökött. A budapesti büntetőtörvényszék most mindkettőjüket országszerte körözeti.

Nyilttér.

Nászajándékok

és modern lakásdíszek új házaspárok részére kaphatók **Megedüs Zsigmondnál Andrassy-ut 17. szám alatt.** Olajfestmények, acélmetszetek, aquarellek, gobelinek, kerek, etagerak tükörök, paravanok, oszlopok-kárpitok-szervir, jour és díszes női író asztalok, író és szivar készletek, székek, szalonzsekrények, órák, szobrok különféle fali díszek bronz és porcellántárgyak stb.

MEGJELENT

HOLLÓ MARTON

TALÁLT TÖRTÉNETEK

című elbeszélés-kötete.

Ára: két korona.

Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadó-hivatalában, József-körút 18.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, január 13. Január 27-én, a német császár születésnapja alkalmából a hofburgban díszvendéget lesz, melyre a német nagykövét is hivatalos.

Triest, január 13. A harmadik választó-testületben ma *Mawroner* Lipót olasz liberálist választották meg reichsrathi képviselővé.

Lemberg, január 13. *Przemyslben* ma történt meg dr. Prelezár ujonnan kinevezett római katolikus püspök ünnepélyes beiktatása. A beiktatási ünnepélyen több egyházió, a helytartó, a tartományi főnök és számos notabilitás vett részt.

Belgrád, január 13. A Markovics Zinzar ezredes ellen folytatott tegnapi végtárgyalást Trifkovic védőnek arra az indítványára, hogy vizsgálta meg az ezredes elméletét, este 6 órakor bizonytalan időre elhalasztották.

Pétvárv, január 13. Gróf *Lamsdorff* Yaltából ide visszatért.

London, január 13. A Reuter-ügynökség jelenti Yokohamából mai kelettel: Január 10-ikén heves vihar pusztította végig Japán keleti partjait. 400 halászt elűnt.

Madrid, január 13. A Mucientesben tegnap kiűzték tüzet szerencsére eloltották, mielőtt nagyobb dimenziókat öltött volna. Csak néhány ház égett le.

A konizti vérvád.

Berlin, január 13. A Wolff-ügynökség jelenti *Konizből* (nyugati Poroszország), hogy a város közepén fekvő Logengartenben ma délután megtalálták a meggyilkolt *Winter* gimnazista nadrágját. Az eset nagy izgatottságot keltett.

A szerb szkupstina választásfelirata.

Nis, január 13. A *Csurcovic* István előadó által felolvasott és a szkupstina által viharos tetszéssel fogadott felirati javaslat örömmel üdvözli azt a körülményt, hogy Szerbia királyné és a király hűségeseit életrészt kapott és hogy Isten megáldotta a király házasságát, miáltal a dinasztia fönmaradása hosszú időre biztosítottak látszik. Különös meglepéssel üdvözli a szkupstina Miklós cárnak azt a nemes elhatározását, hogy a házassági tanu tisztét elvállalta. Ezen újabb tanu elért a barátságának, amelyben a népképviselő újabb zálogát látja Szerbia jövőjének és haladásának, a szerb nép az orosz cárnak örökké hálás leend. Melegedéssel fogadják a képviselők, hogy Szerbia viszonyai a többi államhoz, nevezetesen Ausztria-Magyarországhoz és Törökországhoz, amely két nagy szomszédállamra Szerbia, tekintettel számos gazdasági és forgalmi érdekére, utalva van, barátságosak. Nagy meglepéssel vette tudomásul a szkupstina azt a jelentést, hogy Milán király Szerbiát örökre elhagyta, miáltal a régebbi idők politikai tévelygéseire és rázkódtatásaihoz tűzőző kötelek véglegesien megszakadtak. A népképviselő életünk sajnálja, hogy az előbbi kormány a király programjának végrehajtására teljesen képtelennek bizonyult és az országot vésteljes állapotba juttatta. Az egész szerb nép kárhóztatta ezt a kormányt.

Vojnovics képviselő indítványára a szkupstina a felirati javaslatot egyhangúlag elfogadta. *Ivanov* miniszterelnök a kormány nevében köszönetet mondott a szkupstinának a felirat elfogadásáért és megígérte, hogy a kabinet tagjai tántoríthatatlannal kitartanak a király és haza szolgálatában.

A délafrikai háború.

Bloemfontein, január 13. Az itteni békebizottság tagjai felhívták tetteik közé, amelyben felszólítják a burghereket kövessenek el mindent, hogy Lord *Kitchener* ajánlatának, amely hivatva van a burghereket rábírná, hogy magukat megadják, propagandát csináljanak.

Fokváros, január 13. Itt igen érezhetővé vált a lovasokban való hiány. Feszülten várják Angliából a hírt, hogy a lovas-segélyesapatok elindultak.

Szent-Ilona, január 13. Ma 200 boer fogoly érkezett ide.

A kínai bonyodalom.

Pétvárv, január 13. A pekingi orosz-kínai bank hivatalnokait, akik ott a múlt nyáron végigszenvedték az ostromállapotot, a cár rendjelekké tün-tetett ki.

London, január 13. A Reuter-ügynökségnek egy pekingi távirata megerősíti, hogy a kínai meghatalmazottak péntek este megkapták az engedélyt a közös jegyzék aláírására.

A pestis.

Konstantinápoly, január 13. A Senegal nevű francia hajón, amely Alexandriából visszaérkezett Beirutba, pestisgyanus megbetegedést konstátáltak. Az Alexandriából és Port-Saidból származó provenienciákat orvosi vizsgálatnak vetették alá. A III. osztályú utasok és a hajó legénységének podgyászt fertőlenítették.

Közgazdasági táviratok.

New York, január 13. A múlt héten 22.940 dollár aranyat vittek ki nagyjából San-Domingóba. Az ezüstkivétel 1.003.395 dollárra rugott, amely főleg Londonba ment.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Röszeláng. Kezdehetnők azon, hogy miért viseli novellája ezt a címet, hogy röszeláng, de erről kár lenne beszélni, amikor részletes bírálatot vár a novellájáról. Erdemes dolog is részletesen foglalkozni az írásával, nem mintha valamely abszolút értéke lenne ennek, hanem azért, mert a szerzője titkára egy társaságnak, amely irodalmi és művészeti jelzővel ékeskedik a hivatalos címzésében. Rosszul választott-e a társaság titkár, avagy rosszul választott címet? akár akarjuk, akár nem, ennek a novellának az ületéből ez a kényes probléma is némileg megvilágítódik. Amiért azonban önmagára veszen. Részrehajlatlan, szigorú és kíméletlen meg-bírálatát kérte novellájának, engedje meg mégis, hogy enyhén és jóakarattal itéljünk. A novella sablon minden ízében; a szépsége elnyűtt, a koncepciója lehetetlen s a stílusa borzasztóan kezdetleges. Elég gyötrelmes munka ilyenformán a megkülönböztetett figyelemmel való elolvasása s hogy a mulatságból mennél többet juttasson, ide-oda táncoló gépirással örökítette meg novelláját. Az ortográfiai hibákat hajlandók is vagyunk az író-

gép bottlásának fölszámítanl, de a jelzőiért nem kaphat sehol bünbocsánatot. Egymás mellett három, négy jelző, de nincs ezek között se átmenet, se fokozás, se egység. És az unok-untalan ismételt furcaságai: — „bohémber, idillike, családanya, esetelő szavai...! Mindezek után föltétlen érdeme, hogy egy kis meg-erőtlenítéssel még rosszabb novellát is írhatott volna. Öszinte szó ez. Ön kérte, remélhetőleg szivesen is fogadja. E sorok írója szivesen mondta el, mert az igazmondás nagy passzió s elismerés illeti azt, aki bátor kezdetével provokálja.

W. B. Budapest. Méltóztassék az egyház íródá-jához (V., Hold-utca 18.) fordulni, ott van a tan-folyam is.

Babona. Ön jellemzi legjobban az esetet, mikor babonának nevezi azt a tilalmat, hogy elhunyt test-vére cipőjét hordhassa. Babona ez kétségkívül, de nem azok közül való babona, melyeket elszörnyűkődéssel hall a modern ember, aki már természettudományi alapon építi ki a jelenségekről való fölfogását. Ebben a babonában van egy másik, a babonánál jó-val megszívlelendőbb elem is: a *kegyelet*. Az a naiv, kegyes fölfogás, hogy azt a toiletté-tárgyat, azt a kabátját, vagy cipőt, melyet az elhunytának rendeltek, kizárólag neki rendeltek, ő viselte volna, őt védte volna a hidegtől, iránta való gyöngédségből készítették s most, hogy árván maradt a kis kabát vagy a kis topánka, ne nyuljon hozzá senki, mert hátha megharagszik érte a jogos tulajdonosa. A kegyelet így párosul ebben a dologban a babonával, amely utóbbi ellen természetesen ágaskodik a józan ész, de a kegyelet előtt szépen fojtot kell hajtania az embernek s nem szabad vele szemben a praktikuság szempontait ütköztethet vinni. Lehet most már olyan fölfogás is, amely a kegyeletesség túlhajtottságát látja ebben a dologban s meg-valljuk, hogy ettől a fölfogástól mi sem vagyunk távol. Elvégre, amilyen neveléses dolog az, mikor a polgármester üveg-bura alatt őzri a felséges ur fiának a cigarettjét, melyet az a legutóbbi látogatása alkal-mával elhajított, éppen olyan humoros az is, ha üveg-bura alatt őriznék meg azt a téli cipőt, melyet egy elhalt testvér nem is viselt, mert mielőtt viselhet-e volna, elragadta őt a halál. Az igazi kegyeletesség nem az elhunyt tárgyaihoz fűződik (kivéve, ha azok történelmi jelentőségűek), hanem az elhunyt személyéhez s az igazi kegyeletesség nem a tárgyakban van, ha-nem a visszamaradtok szívében. Ön, aki meg is becsüli azt a cipőt s azt írja, hogy tizen-nyolc koronát ér, elég praktikus ember lehet ahhoz, hogy hordja is a cipőket. Mi pedig azt tanácsoljuk önnek, hogy hordja. Bárán, babona nélkül s ügyeljen, hogy min-dig azon az uton járjon bennük, melyen az igazi kegyelet legyőzi a babonás kegyeletességet.

Szomorú diák. 1. Ha szülői beleegyezése van és testileg alkalmas, fölvesszük. 2. Pólaban, a hadi-tengerészeti parancsnokságnál. 3. Négy évig tart. 4. Mindig 5. Nem baj, sőt nagy előny. 6. Személye-sen kell jelentkeznie. 7. Mintegy 12–14 korona. 8. Fölösleges, ott ugyanis megvizsgálják. 9. Sohasem ér-heti el, ha nem végezte a hadi tengerészeti akadémiát. 10. Ha megszerzi a tiszti rangot, átélhet minden-kor, vizsga nélkül. 11. Oda is akadémia végzettség szükséges.

L. E. Budapest. Nem elég érdekes. Ahhoz, hogy egy tárcán végig csak egy és ugyanazon emberrel foglalkozzék az író, művészetet kell. Sok új vonás, frissesség az előadásban. Az ön tárcájából ez még hiányzik.

W. K. Somogy-Apáti. Magyar származású ló volt s a kútüldőn is az első díjakat vitte el. Blaskovich Ernő tápió-szent-mártoni ménese szülte s 1887. március 17-én pusztult el. Összesen 64 versenyben vett részt s mindegyikben győzött; 199.705 forint értékű díjak-t s hat más kütüntetést szerzett a gazdájának.

E. Ede, Kolosvár. 1. Benyújthatja a sorozó bi-zottságnak is, de az orvosi vizsgálat előtt. 2. Szüle-tési, belépési, tanulmányi és szegénységi bizonyítvá-nyok mellékelendők. 3. Ha saját költségen kíván szolgá-lni, szegénységi bizonyítvány nem szükséges. 4. Az osztrák földön állomásozó gyalogezredéknél.

Egész évi előzetű. Nem vehette föl a pénzt, haesak időközben meg nem indította az eljárást az eredeti könyv megsemmisítése iránt s másodlat nem kapott. Ezt megtudhatja, ha az összeget fölmondja s a könyvezeteket a postatakarékpénziár igazgatóságához (V., Széchenyi-utca) beküldi.

S. A. Miskolc. 1. Érettségi bizonyítvány szüksé-ges valamely középiskolánál. 2. Mindig szeptembe-ten kezdődik és hat hónapig tart. 3. VIII., Szent-királyi-utca 35. 4. Igen, megmagyarosíthatja. 5. Rend-szerint közölni szoktuk, csak néha marad ki, mikor a fontosabb közlendők kisorsítottak.

Medikus. 1. A segély a négy tanévben évenkinfi 600 korona, az ötödikben 1000 korona és vizsgálati előleg 500 korona. 2. Hat évig kell szolgálni érte a hadseregben, mint főorvos. 3. Lehet. 4. A cs. és kir. hadügyminisztériumhoz, Bécs. 4. Igen, kell.

N. A. Szilágyi-Somlyó. 1. A boszrári országos kor-mány, Szarajevóban. 2. A magyar kormány után. 3. Lehetséges, de hogy megkapja, az is bizonyos. 4. Kívánságát közöltük a kiadóhivatalal.

H. H. Turdossin. Nem kell mind a kettőt előre bemondani.

Régi előfizetők. 1. Nincs joguk követelni, sem most, sem visszamenőleg. 2. A *Budapesti Közlönyben* jelent meg, amelynek a kiadóhivatalnál 60 fillért meg is rendelhetik azt a számat. A kiadóhivatal Kerepesi-ut. 54. szám alatt van.

D. M. Budapest. I. Igen mehet. 2. A kerületi posta- és táviró-igazgatóságokhoz kell folyamodni. **Hajdu-szoboszlói iparos olvasó kör.** Meltőztassanak a tüzmentes Werthelm-féle gyár képviselő-tézhez fordulni (V. Fürdő-utca), ott a kívánt felvilágosításokat készséggel megadják.

F. J. 149.629. Ez év szeptemberétől kezdve csak középiskolai érettségi vizsga alapján vesznek föl növendékeket.

P. D. Egyed. 1901. szeptember 1-től kezdve már érettségi vizsgát követelnek a fölvetél alapjául. A tantolyam négy év, illetőleg nyolc félév.

Vasutas. Első kérdésére is megírtuk már, most pedig ismételtük, hogy a kegyelmi utat megkísérélheti ugyan, de alig hisszük, hogy eredményt érjen el vele.

S. E. Budapest. Rózsa Kálmán és neje könyvnyomdájában (a régi Bucsanszky-házna) megkaphatja. Cím: VIII. Szentkirályi-utca 30.

1901. 1. Marczali Henrik. 2. Nem lehet azt értékelni, mert nincs az a pénz, amiért odaadnák. 3. Minden bankpénztárnál beválthatja, akár a fővárosban, akár a vidéken.

G. A. Husz. Nincs más mód, mint fölkeríteni a pénzügyminisztert, hogy ebben a vitás kérdésben hozzon elvi döntést.

G. J. Szára. 1. Seholy sem válthatók be ú. r. 2. Egész bátran tarthat nevelőt. 3. Négy középiskola szükséges.

L. J. Újvidék. 1. Szives közlését köszönjük, a dolog azonban már idejét multá. 2. A kiadóhivatal már intézkedett.

M. K. A kértézt szinigazgató szerződése virágvasárnap jár le. Ugy értesültünk, hogy Békés Gyula időközben visszatepett és a győri színház igazgatóját Balla Kálmánnak ajánlották föl.

Zs. Zs. Kassa. Az egyiket ú-vel, a másikat két d-vel kell írni.

Kovács. 1. A közoktatásügyi miniszter minden esütőrtökön délután 4 órakor ad kihallgatást. 2. Aznap délig az elnöki titkárságnál kell jelentkezni.

Új előfizető. Meltőztassanak a belügyminiszteriumhoz fordulni segélyért. A kérvényt a községi előljárósnak is aia kell írnia.

Karola. A kinevezéseket a költségvetés letárgyalása után szokták publikálni.

Nagyvárad igen primitív ebben a tekintetben a hírszolgálat. Az idegenek névsora, mire a nyilvánosságra kerül, hetedhétországon túl van az idegen.

R. L. Dunavecse. A Budapesti Közlöny illető számát megkaphatja a kiadó Atheneum cégnél.

E. J. A kértézt halálhírt megcáolták.

W. M. Pozsony. Hü olvasó. Orvos tanácsát kell kikérni ezekben a dolgokban.

B. A. A kinevezéseket teljes terjedelmében közölte a Budapesti Közlöny, amely a kiadóhivatalban (Atheneum) megrendelhető.

L. G. Kadaruk. Az a cím megilleti őt mindenütt.

S. S. Igen, megjelent az Apródszerzem című elbeszélő kötet; 2 koronáért megrendelheti lapunk kiadóhivatalánál.

Nagy-Kövesd. Lehet pap, tanító, anyakönyvezető, író, gazdász, gyógyszerész, községi jegyző, rajztanár, szobrász stb.

B. D. Temesvár. Az ütessel egyidejűleg kimondhatja a belát.

St. N. Szakes. Nagyon sajnáljuk, de cégeket elvből nem ajánlunk.

M. P. Parajz. Vagy az egyik, vagy a másik címezés használandó; a kettő együttvéve semmi esetre sem.

G. S. Nagy-Géres. 1. Nem volt állami pénz. 2. Nincs semmiféle üresedés.

S. Arad. Több műgond kell az ilyesmihez, pongyola formában igen zavaros a dolog.

Vadszárnyasok közül facán és fogoly kevés érkezik.

Tojásban az egész héten át szilárd volt az üzletmenet. A gyengébb vételkedv folytán csak ma vett lanyhább irányzatot. Készleteinket az egész héten át 94-96 koronát helyeztük el. Mai jegyzése 92-96 korona eredeti ládánként. A nem eléggé óvatosságot következtében egyes tojás-tételek fagyott állapotban érkeztek be, miért is ismétellen felkérjük beküldőinket, hogy a tojás csomagolásához től ládákot használjanak. A láda falai vastag papírossal jól kibélelendők. A tojások pedig lehetőleg sok száma közé tektendők. Téli ládák hiányában az eddig használt ládákot légmentesen le kell szegelni, hogy a hideg levegő ne érhesse a tojásokat.

Vajból hozatalaink állandóan nagyok, ennek ellenében megfelelő kereslet hiányzik. Az árak nyomotlaks és különösen új, itt ismeretlen vajak elhelyezése jár nehézséggel. Jól ismert, bevezetett teavajért elérjük most is a 2.-—2.20 koronát. Ismeretlen márkájú teavaj mai jegyzése 1.80-2.- korona. Turóért gyenge kereslet mellett csak 6-12 fillér érhető el kilogrammonként.

Vágot baromfiban kielégítő a hozatok. Prima vágot liba 1.-—1.10 korona, másodrendű liba 96-98 fillér kilogrammonként. Vágoti kacska 1.-—1.08 korona kilója, vágoti pulyka gyengén keresve 90-110 fillért jegyez kilónként minőség szerint.

Élő baromfifélék közül rántani való csirke 100-120 fillér, sütni való 1.40-2.10 korona, tyúk I. rendű 2.20-2.40 korona II. rendű 2.-—2.20 korona, káppan hizott I. rendű 3.-—3.60 korona, II. rendű 2.80-3.- korona, sovány káppan 2.40-2.60 korona páronként minőség szerint.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az e helyi lisztüzlet a gabonapiac szilárd hatása alatt megtartotta mult heti élénkségét és ennek következtében azután sikerült is malmainknak nagyobb kitételek elérniük. Azonban azon körülmények fogva, hogy a készáru iránt a kereslet még mindig csekély, a régebbi kitételek lebonyolítása lassan eszközöltetik és készletek napról-napra szaporodnak. Előreláthatólag tehát kénytelenek lesznek malmaink követeléseikből engedni.

A takarmányek árak szilárd és árban is emelkedő irányzatot tanusít.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor.	24.80	23.70	22.80	21.80	21.40	20.40	18.80
		7	7½	8			
		15.90	14.50	10.80			
		Finom korpa:		Goromba korpa:			
Ar:	korona	8.70			8.92		
	Dara:		AB	C			
			25.40	24.20			

Átlagos árak 100 kilogrammonként, Budapestre szállítva, szákosztól értendő.

Hüvelyesek és termények. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az elmúlt héten a hüvelyes-üzletben lényeges változás nem fordult elő. Bab után elég jó kereslet volt, árak szilárd irányzat mellett állomáson: triourzött törpe 9.-—9.25, gümbölyű 8.-8.25 K., erdélyi 6.75-7.25 K., barna 6.50-6.75 K. Borsó 12-14 K., hámozott lényszett egész 17.50-19.50-20.50 K., töl 14.50-17.50-18.50 K. Lenese lanyha irányzat mellett 10-12-14 K. Köles változatlanul 5.-—5.25 K. Kása 10.25-11-11.50 K. Mák jobb kereslet mellett 25.50 K. Kendermag 8.90-9.-—K. állomáson. Muharmag 7.25 K. Köménymag belsődi 38.-K., külsődi 44 korona. Mind 50 kgkint.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása a Budapesti Napló részére.) Vörös löhere. A külföldön ez ideig a bizonytalanság gyakorolt erős befolyást az üzlet hangulatára, ma azonban már mindenütt azt hiszik, hogy a helyzet képe nem sok idő múlva világosabb lesz. Általában arról beszélnek, hogy a kereslet a különben is megmaradt szilárd árakat készségesen meg fogja adni és hogy az amerikai és belsődi löhere-mag közötti különbséget oly kedvezően döntő a belsődi javára, hogy Amerika egyáltalán nem jöhet tekintetbe az európai piacok részére. Olyan források, melyek az amerikai piacokra vonatkozólag a legjobban vannak értesülve, beismerik most már, hogy az Amerikában fennálló árak magasabbak, mint az európai eredetű mag árai, az Amerikából leendő szállítások tehát teljesen ki vannak zárva. Magyar löhere iránt a gazdák részéről fokozott érdeklődés nyilvánul, jó számban érkeznek be a már rendelések, melyek részint azonnal, részint később leendő szállításra szólnak. Lucerna. A provenციé mag megmarad az eddigi ár színvonalán, a termelők e magnak nagy forgalmát jelzik; olasz árúnak lejjebb eresztett árak mellett szintén volt kelete. Magyar lucernamagnak a belügyminiszter részéről éniék kereslete volt és az ilyen eredetű mag iránt folytatólag is szilárd volt a hangulat. Baltacimet kerestek a kivetel, de pipinellamentes áru ugylászik szintén a belügyminiszter részére van félre rakva. Pipinellás árura nem igen vetettek ügyet. Bükkönyt magasabb árak mellett fizettek. Muharmagból pedig néhány kisebb tételt ajánlottak, melyek — tekintve, hogy e mag szükzen van — könnyen elkeltek.

Jegyzések 50 kilónként Budapesten érte: Vörös löhere elsőrendű öregszenő 68-70 korona. Vörös löhere középminőségű 64-66 korona. Vörös löhere gyengébb minőségű 58-62 korona. Lucerna magyar elsőrendű 46-48 korona. Lucerna magyar középminőségű 42-45 korona. Muhar 8-8½ korona. Baltacim 13-14½ korona. Bükköny 7½-8¼ korona.

A Mauthner Ödön-cég a lap gazda-előfizetőit kívánatra akár levélben, akár sürgönyileg teljesen költségmentesen értesíti az összes magféléknek napi áráiról.

Petroleum. (Hesz Izidor és Társa cég jelentése a Budapesti Napló részére.) A téli idény alkalmával az üzlet menete igen élénk. A téli idény szilárd, változatlan árak mellett. Jegyzéseink: Amerikai 1 csil-

lagos petroleum 49.- kor. Orosz 3 csillagos petroleum 44.- kor. Biztonsági 2 csillagos petroleum 42.- korona. Ipari 3 keresztet petroleum —. —. korona. I. Standard petroleum 41.- korona. Amerikai császárölaj, ottani finomítás 60.- korona. Amerikai császárölaj belsődi finomítás 52.- korona. Az árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett, az itteni vasúthoz szállítva értendők. Kékgálic I. vasmentes 87.- korona. Zöldgálic 8.- korona, carbolinum I. 17.- korona carbolinum II. 15.- korona, Bacu gőpölaj (orosz) 44.- korona. Oliva gőpölaj I. 86.- korona, Oliva gőpölaj II. 72.- korona, Tovotke gőpölaj 60.- korona.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése.) A fogyasztás megjavult és így a kereslet is élénkebb, különösen egész évi szállításokra mutatkozott érdeklődés, amely tranzakcióknál helyileg-közvetlen a napi árnál ¼-½ koronával magasabb ár volt elérhető. Mai nagyban jegyzése 36.50-37.50 korona, 10.000 literfokont, hordóval együtt, ab Budapest készpénzfizetésre, engedmény nélkül. Egyes barrekol 1 koronával drágábbak.

Terpentinolaj. (Kalmár Sándor jelentése.) E cikk jelenleg teljesen el van hanyagolva és a fogyasztás oly csekély, hogy jegyzéseink inkább névlegesek. Tavaszai szállításoknál 1-1½ koronával magasabb árak érhetőek el. Mai nagyban jegyzése: 53-54 korona, 100 kilogrammonként ingyen hordóban készpénzfizetésre ab Budapest. Egyes hordók 1 koronával drágábbak.

Napirend.

Naptár. Hétfő, január 14. — Római kath.: Hilár egyh. — Protestáns: Bódog. — Görög-orosz: (január 1.) Újév 1901. — Zsidó: Tebeth 23. — Nap két 7 óra 29 percek. — Nyugszik 4 óra 18 percek. — A hold két délután 1 óra 36 percek. — Nyugszik délelőtt 11 óra 23 percek.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Természetrajzi tár. — Nyitva d. e. 9 órától 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal tekintetők meg.

Téli kiállítás a Múcsarnokban délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Belépődíj 1 korona, délután 1 órától 4-ig 40 fillér.

A Visszaütasítottak Szalónja a Klitold-palotában. Nyitva délelőtt 9 órától este 9-ig. Belépődíj 50 fillér.

Iparművészeti társulat kiállítása zárva. Országos képtár az Akadémiában zárva.

Iparművészeti múzeum zárva. Technológus Iparmúzeum nyitva d. e. 9 órától 12-ig és d. u. 2-5-ig.

Mezőgazdasági múzeum zárva. Földtani intézet múzeuma zárva.

Közlekedés múzeum a Városházban délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3-5-ig.

Magyar kereskedelmi múzeum az iparcsarnokban d. e. 9-től 2 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

Goethe-szoba az Akadémiában nyitva délelőtt 10-12 óráig.

Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9-1-ig.

Akadémiás könyvtár nyitva délután 2-7-ig.

Egyetemi könyvtár zárva. Iparművészeti múzeum könyvtára zárva.

Központi statisztikai hivatali könyvtára és térképgyűjteménye, nyitva 10-1-ig.

A kereskedelmi múzeum könyvtára és tudakozó osztálya d. e. 9 órától 12-ig és délután 3-tól 6-ig.

Az új országház kupolacsarnoka és lépcsőháza délelőtt 9 órától este 6-ig. Belépődíj 1 korona.

Állatkert a Városházban nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut. 22. sz. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 óráig és délután 3-6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Kéleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városigeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-kört 32. szám alatt.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága az 1901. évi első beszállítást pénztári álláslelegeiből január hó 8-ikán teljesítette, amikor két millió koronát szállított a központi állampénztárba.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítők üzleti jelentése.) Husmenüeket kivéve a legtöbb élelmi cikknek a lefolyt héten aránylag gyengébb volt a forgalom, mint az előző évek hasonló szakában. A rossz közgazdasági viszony, az általános pénzühiány kedvezőtlenül befolyásolja az üzlet menetét. A tulságok teli hideg is árt az üzletnek, mert a csarnokokat is gyengébben látogatják és a küldemények esontkeményeségű fagyos állapotban érkeznek be. Eladásainkról és a piac mai állásáról a következőket jelentjük: Jó minőségű vidéki marhahús hátúja 80-90 fillér, eleje 60-80 fillérrel kelet, minőség szerint. A vételkedv igen jó, a beérkezett nagy tétel azonnal bevésre találtak. Hizott sertések szalonnáért métermázsánként 80-84 koronáért gyors elhelyezésre találtak. Az irányzat e cikkben is igen szilárd. Süldő el van hanyagolva. Szopós malacokban is gyengye a fogyasztás. Borjúk haszon levonás nélkül 80-90 fillérrel keltek, minőség szerint.

A vad üzlet hangulata osendes, csak nyul kerül nagyobb tételekben eladásra. Ma fejlett száraz, tisztaszőrű nyulért nagy tételekben 2.10-2.10 koronát értünk el darabjáért. Vadsertés keresett ára nem változott. Oz és szarvas ellenben alig keresett és a készleteket csak nagy fáradsággal lehet elhelyezni. Szarvas comb és gerince kilója 80-100 fillér, eleje szarvasbús 40 fillér kilogrammonként.

A
Budapesti Napló
részere
Apró hirdetéseket
és
Előfizetéseket

elitogdnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérek, Teréz-kört és Podmaniczky-utca sarok.
Adler Leona, Lipót-kört.
Pesch József, Váci-kört 80.
Ozv. Véber Vimosné, Váci-kört 15.
Feldmann Mórné, Marokkói-utca 1.
Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürthy Kálmáné, Harmasod-utca 1.
Weitzsaeck Jakob, Király-utca 1.
Redlich Szidónia, Király-utca 58.
Benda Józsefné, Andrássy-ut. 50. Oktogon.
Deutsch Miksané, Andrássy-u. 83.
Schneider Mórné, Dob-utca és Károly-kört sarok.
Sopronyi V., dohány-nagyteremdó, Kerepesi-ut. 1.
Ozv. Hailada Anna, Múzeum-kört 10.
Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Király-tér sarok.
Deutsch Julia, József-kört 50. Baross-utca sarok.

